Sortland kommune

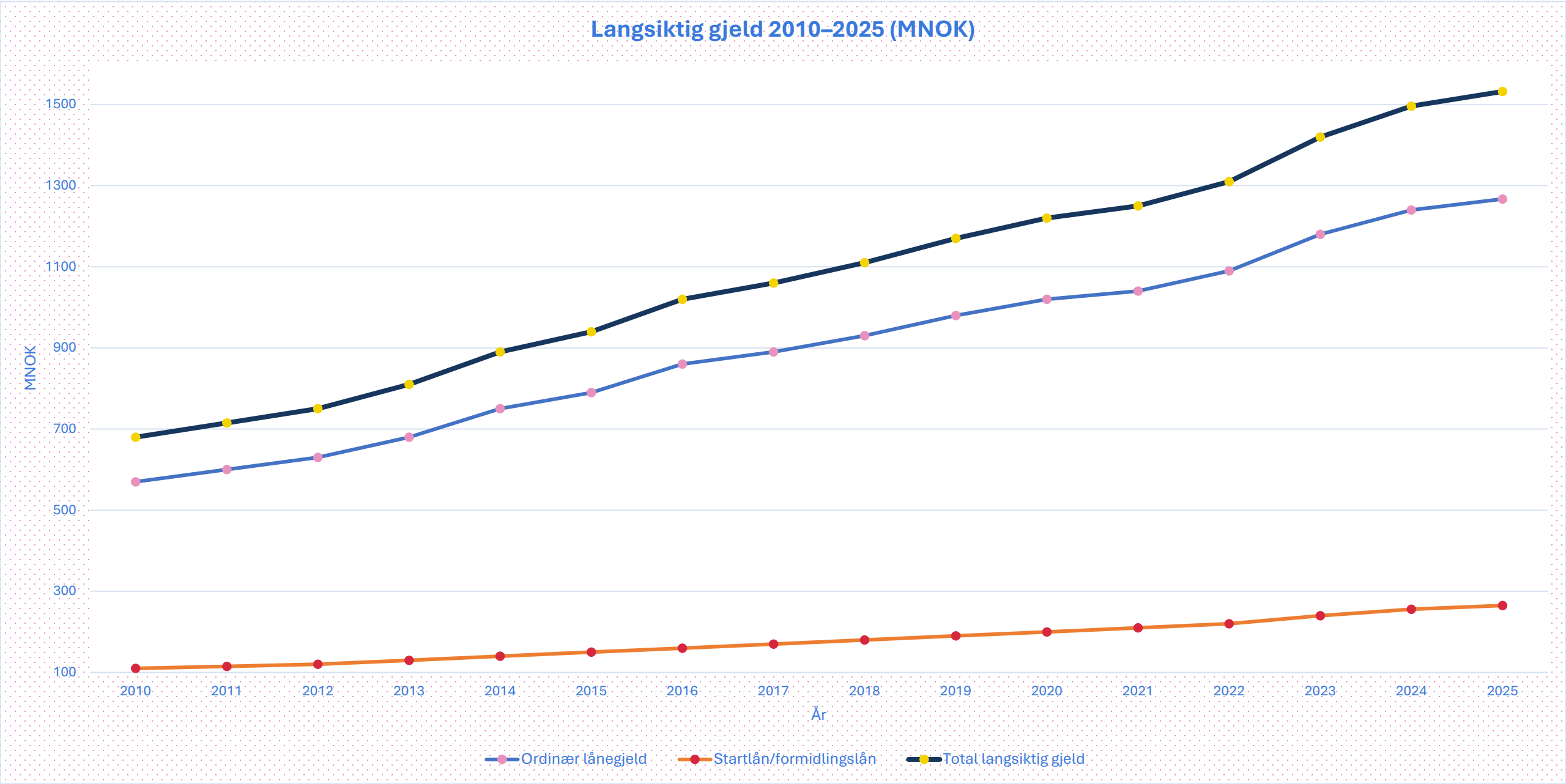
Kommunestyret 27.8. 2026

Tema: Når/er krybba er tom,

Ja, da er det fritt!

UTVIKLING I LANGSIKTIG GJELD

Ordinær lånegjeld, startlån/formidlingslån og total langsiktig gjeld – MNOK

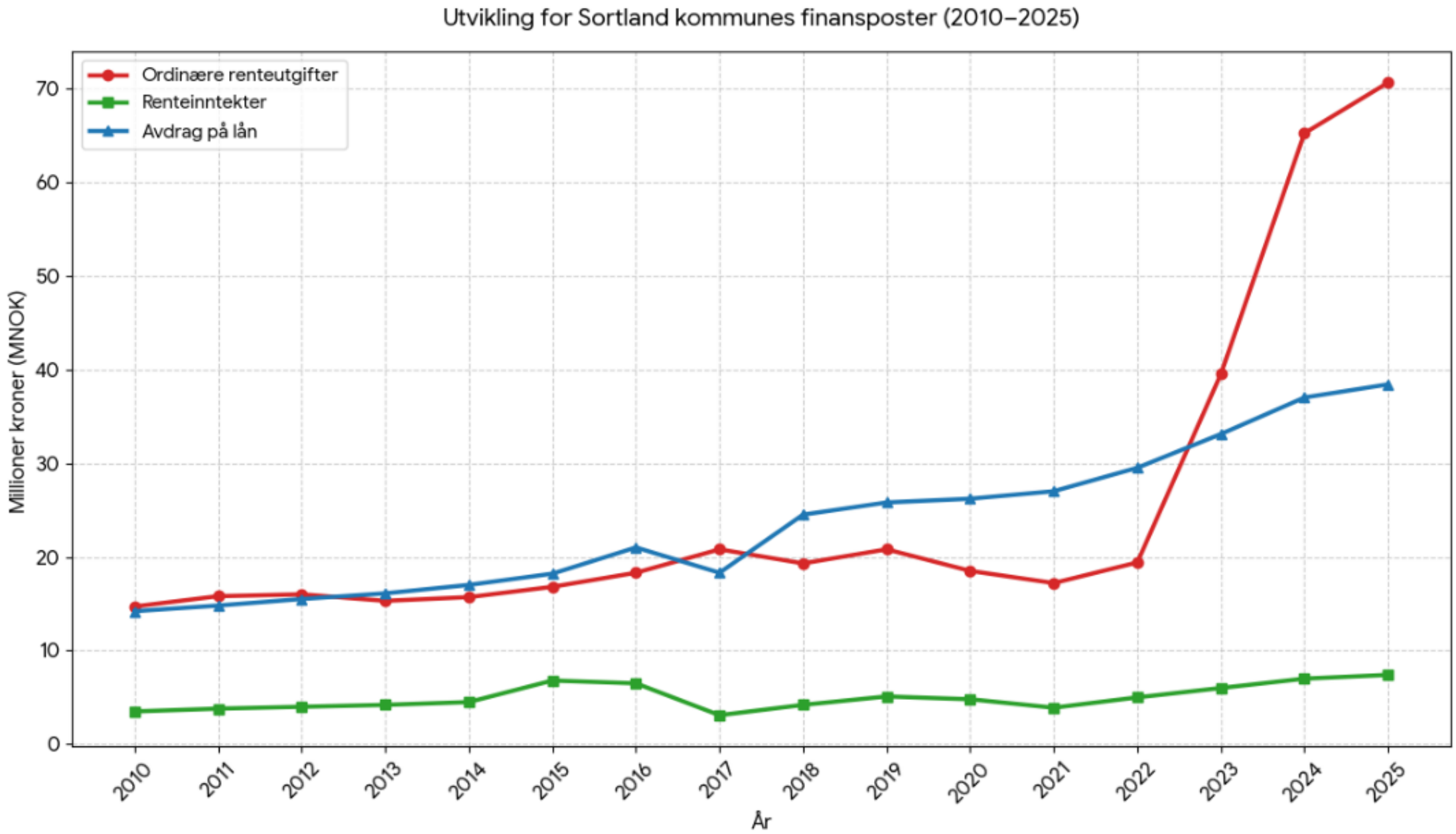

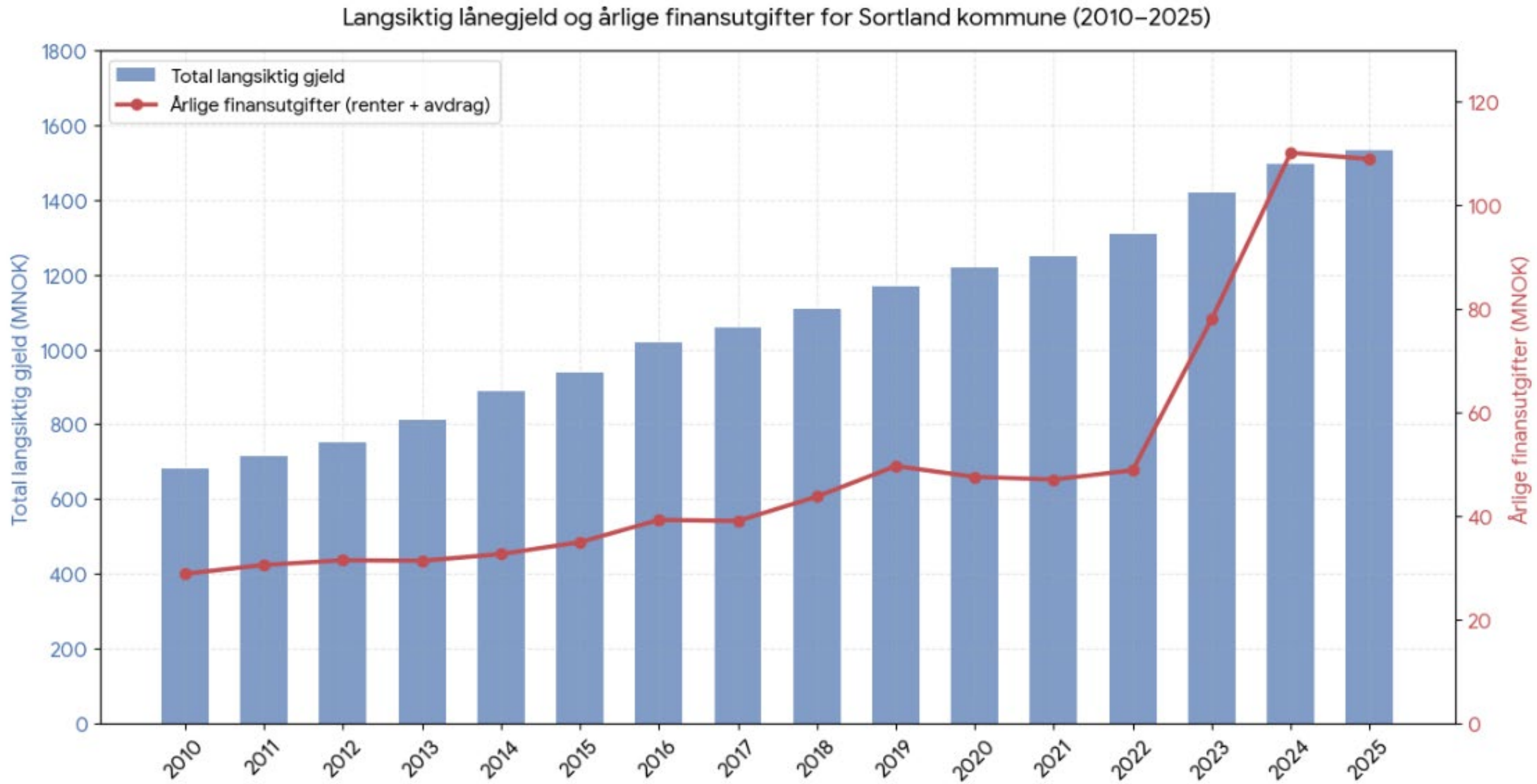
Sortland kommune

År	Ordinær lånegjeld	Startlån/formidlingslån	Total langsiktig gjeld
2010	570	110	680
2011	600	115	715
2012	630	120	750
2013	680	130	810
2014	750	140	890
2015	790	150	940
2016	860	160	1020
2017	890	170	1060
2018	930	180	1110
2019	980	190	1170
2020	1020	200	1220
2021	1040	210	1250
2022	1090	220	1310
2023	1180	240	1420
2024	1240	256	1496
2025	**1267**	**265**	**1532**

KORT FORTALT

Total langsiktig gjeld har økt fra 680 MNOK i 2010 til 1532 MNOK i 2025 – en økning på 125 %. Ordinær lånegjeld utgjør 83 % av samlet langsiktig gjeld i 2025.

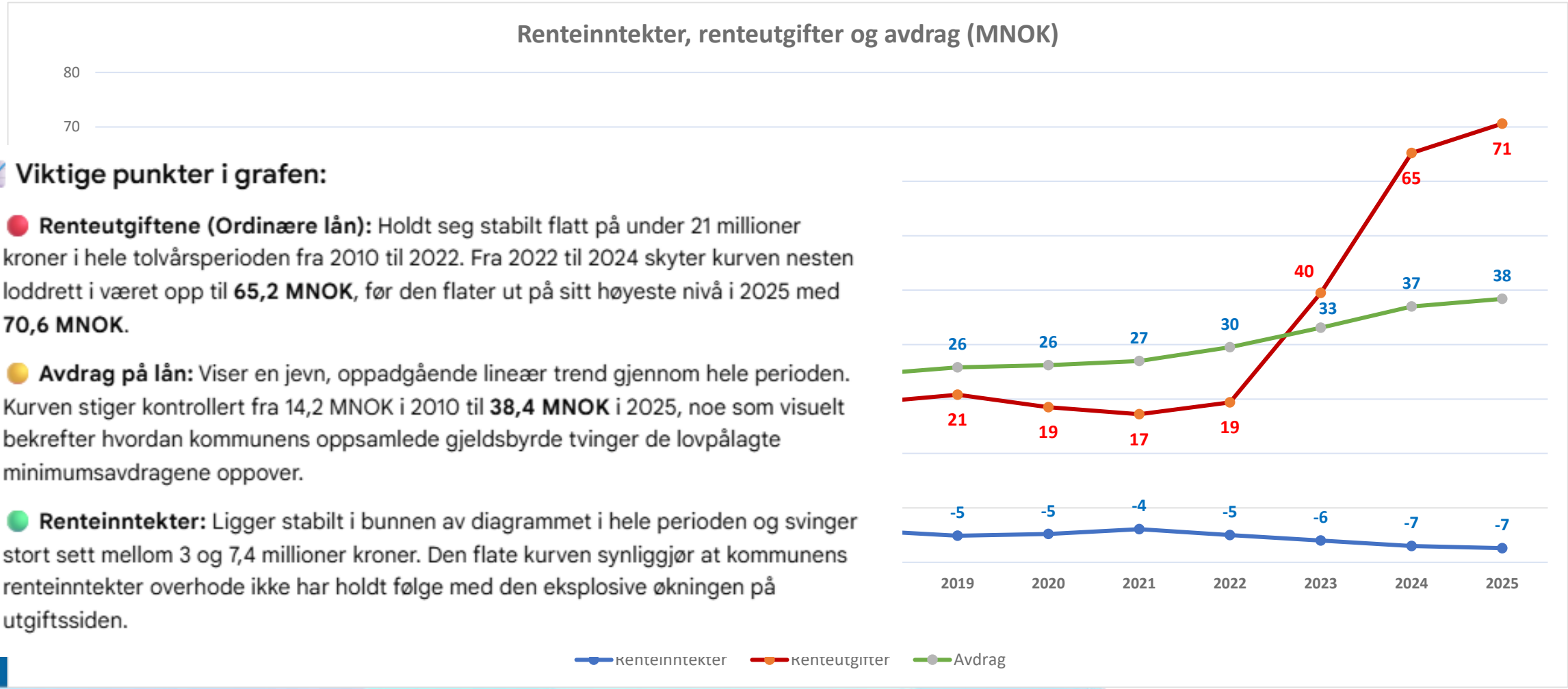

Utvikling for Sortland kommunes finansposter (2010–2025)
Ordinære renteutgifter
Renteinntekter
Avdrag på lån
Millioner kroner (MNOK)
0
10
20
30
40
50
60
70
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
År

Langsiktig lånegjeld og årlige finansutgifter for Sortland kommune (2010–2025)
Total langsiktig gjeld
Årlige finansutgifter (renter + avdrag)
Total langsiktig gjeld (MNOK)
Årlige finansutgifter (MNOK)
0
200
400
600
800
1000
1200
1400
1600
1800
0
20
40
60
80
100
120
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025

Sortland kommune

RENTEUTGIFTER 2025	AVDRAG 2025	LANGSIKTIG GJELD 2025
71 MNOK	38 MNOK	1 532 MNOK

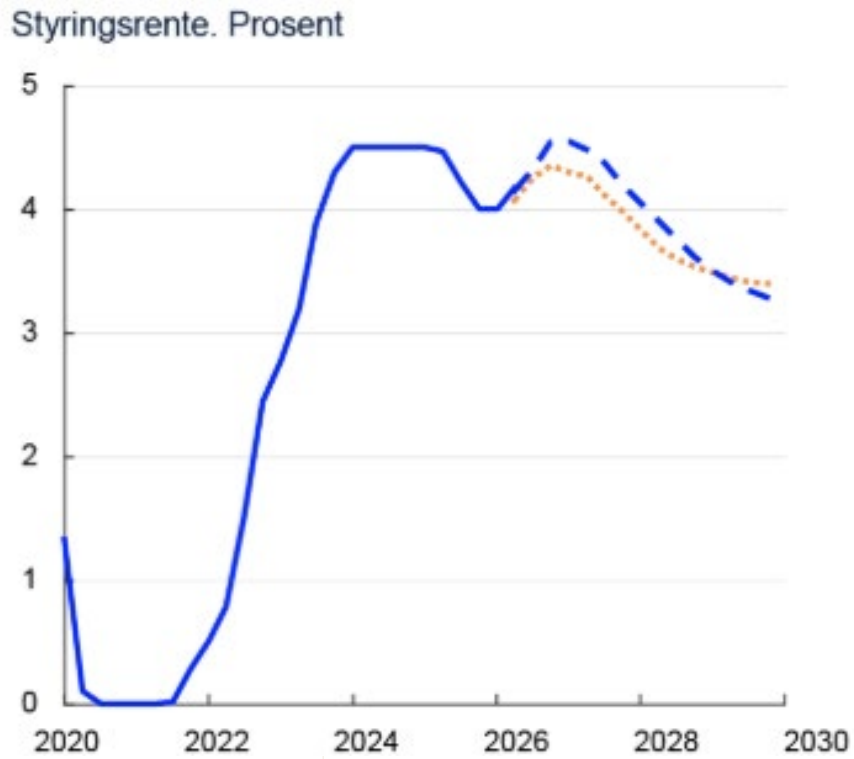
Renteutgiftene har økt fra 19 MNOK i 2022 til 71 MNOK i 2025. Avdragene er 38 MNOK i 2025, mens netto rentekostnad er 63 MNOK. Samlet langsiktig gjeld er 1532 MNOK.

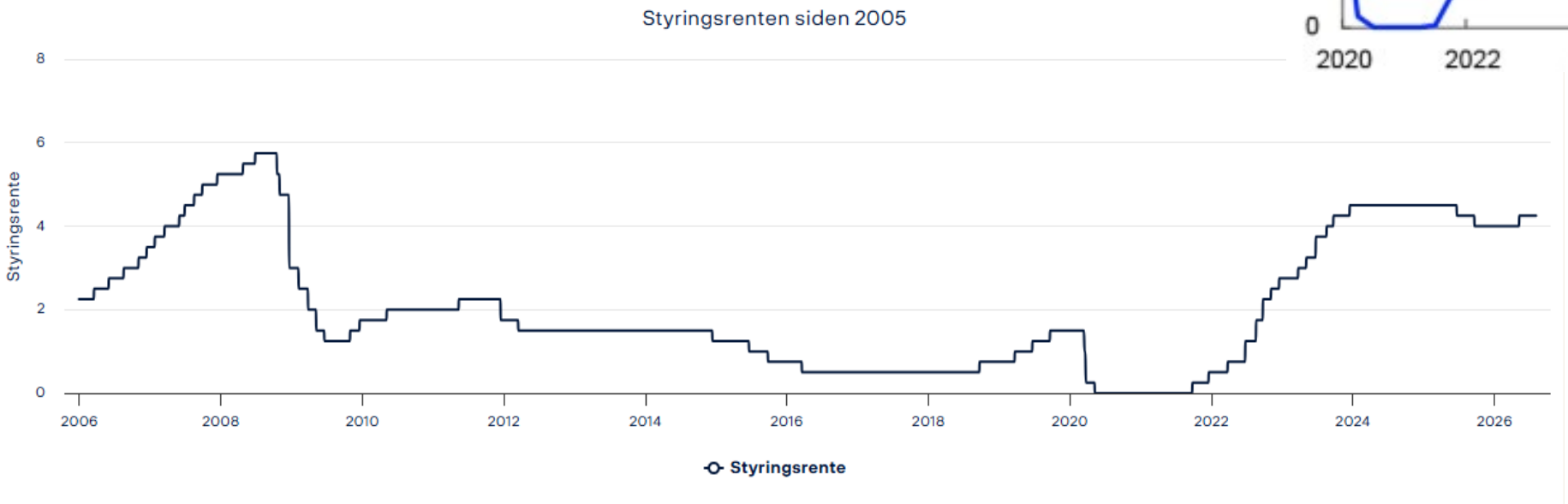

📈 Viktige punkter i grafen:

- 🔴 **Renteutgiftene (Ordinære lån):** Holdt seg stabilt flatt på under 21 millioner kroner i hele tolvårsperioden fra 2010 til 2022. Fra 2022 til 2024 skyter kurven nesten loddrett i været opp til **65,2 MNOK**, før den flater ut på sitt høyeste nivå i 2025 med **70,6 MNOK**.
- 🟡 **Avdrag på lån:** Viser en jevn, oppadgående lineær trend gjennom hele perioden. Kurven stiger kontrollert fra 14,2 MNOK i 2010 til **38,4 MNOK** i 2025, noe som visuelt bekrefter hvordan kommunens oppsamlede gjeldsbyrde tvinger de lovpålagte minimumsavdragene oppover.
- 🟢 **Renteinntekter:** Ligger stabilt i bunnen av diagrammet i hele perioden og svinger stort sett mellom 3 og 7,4 millioner kroner. Den flate kurven synliggjør at kommunens renteinntekter overhode ikke har holdt følge med den eksplosive økningen på utgiftssiden.

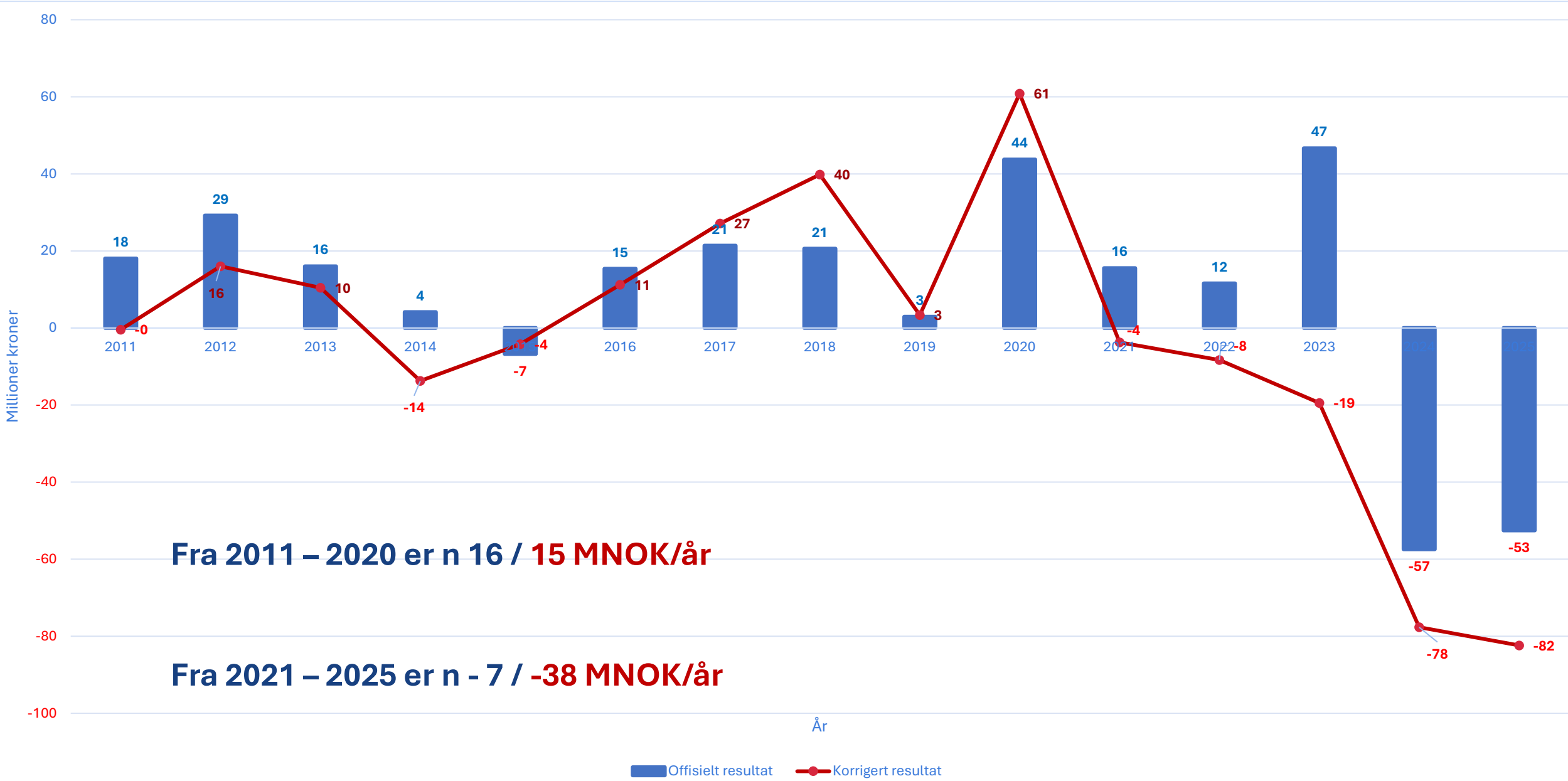
Av prognosene >> NBk forventer videre økning opp til 4,5 % i løpet av høsten 2026 /2027, og 4,25 % i 2028. Det forventes videre gradvis redusert rente ned mot 3,25 % i 2030.

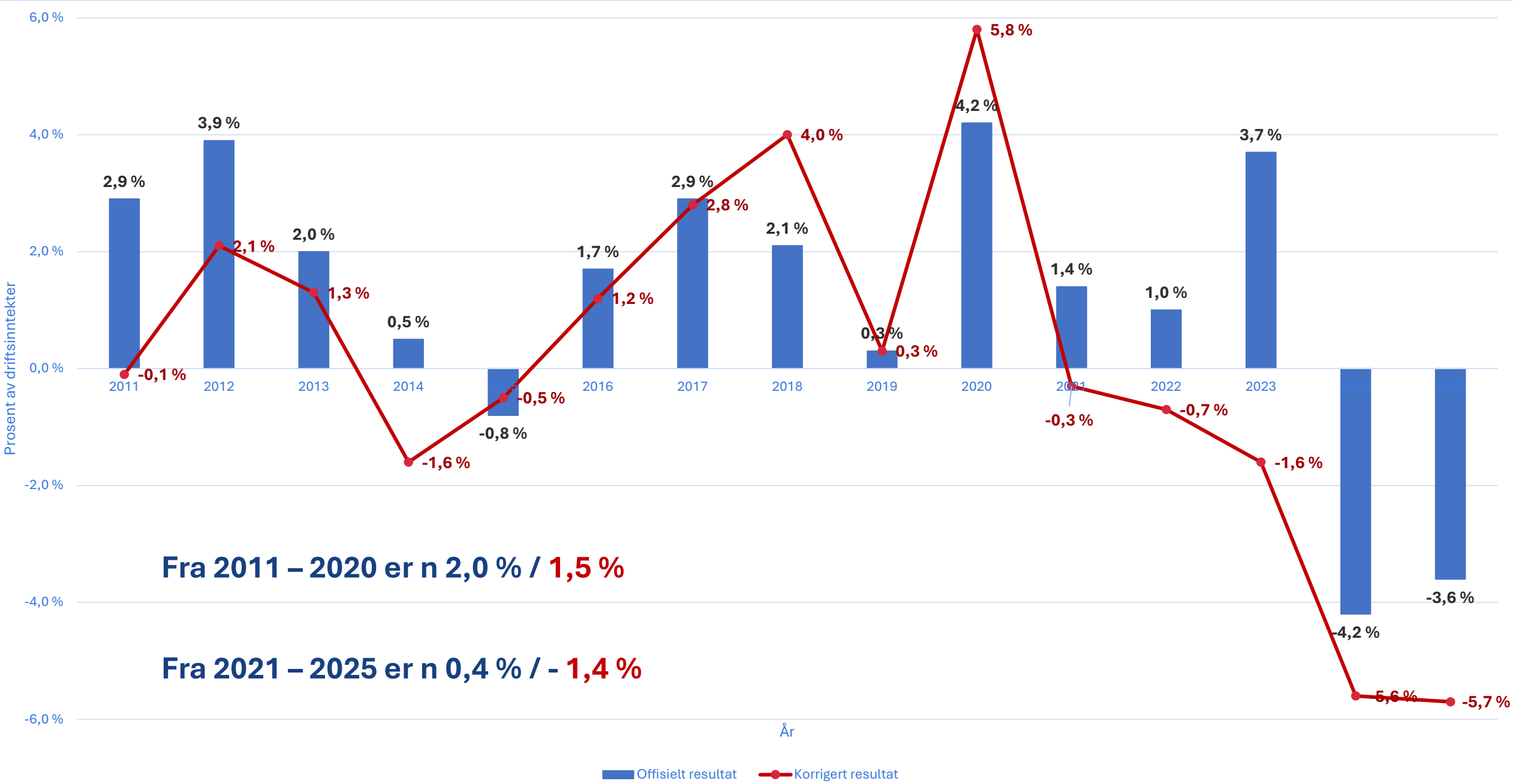
Sortland kommune

Netto driftsresultat kronebeløp

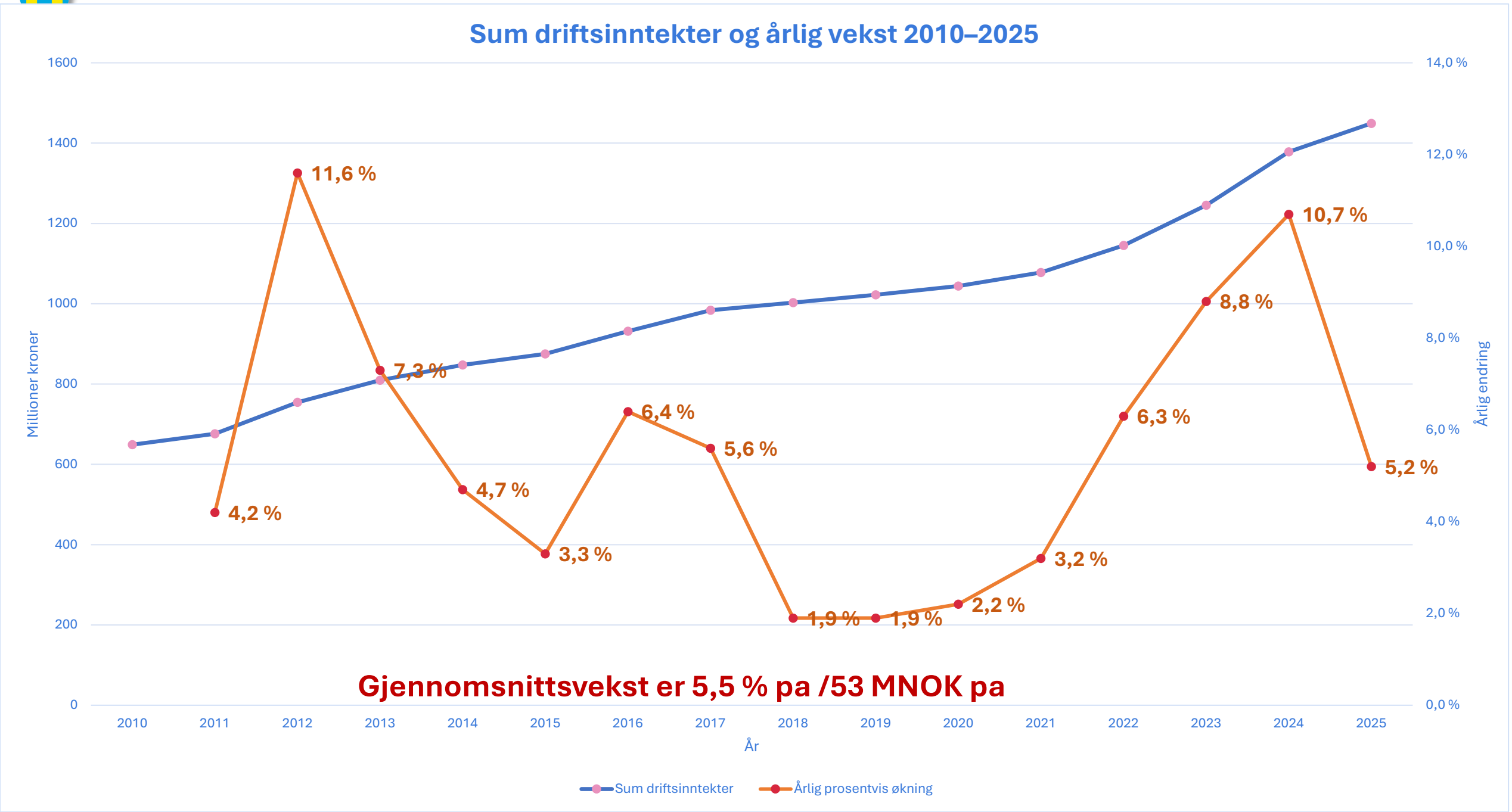
Sortland kommune

Netto driftsresultat prosent

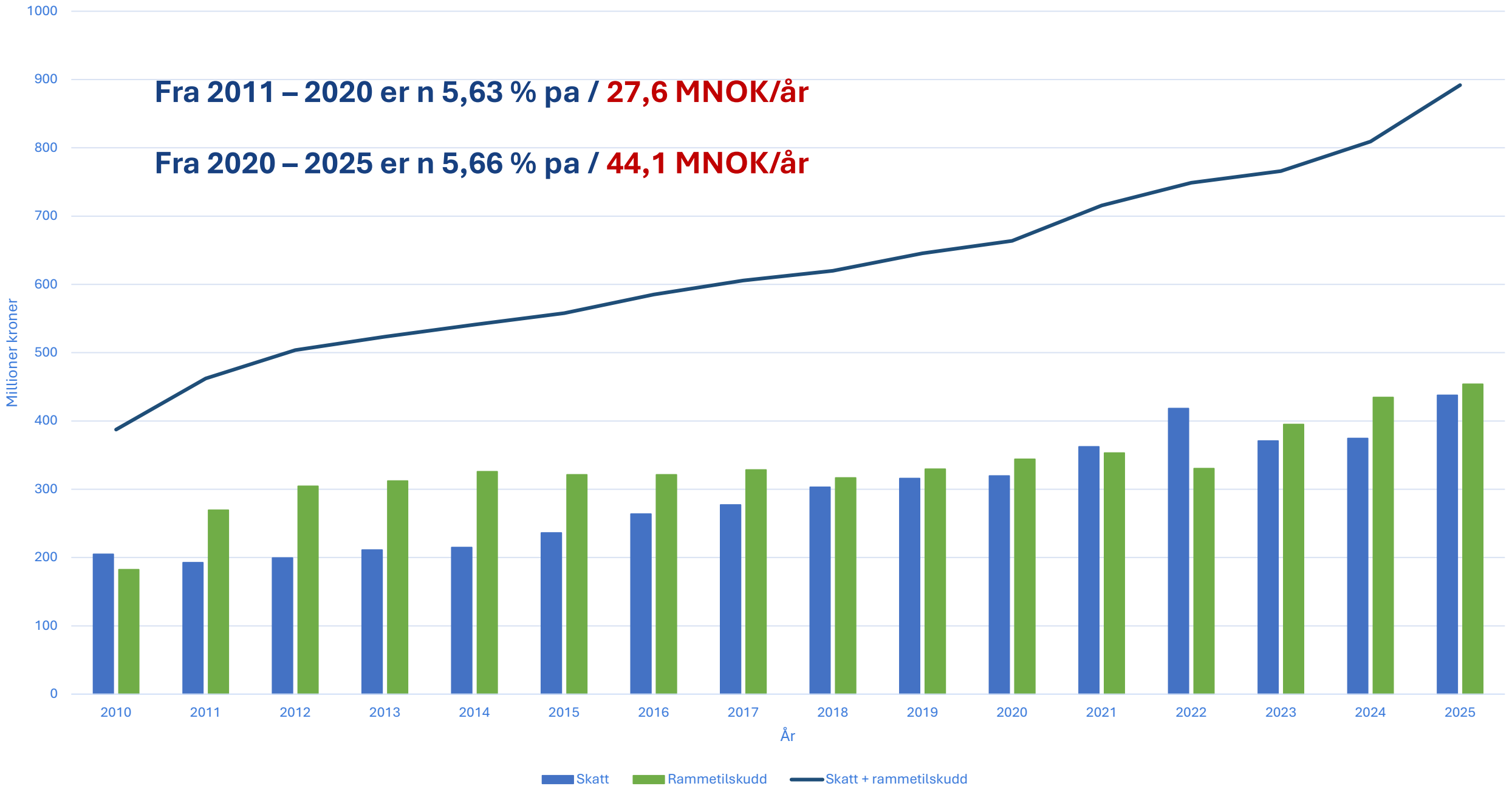

Fra 2011 – 2020 er n 2,0 % / 1,5 %

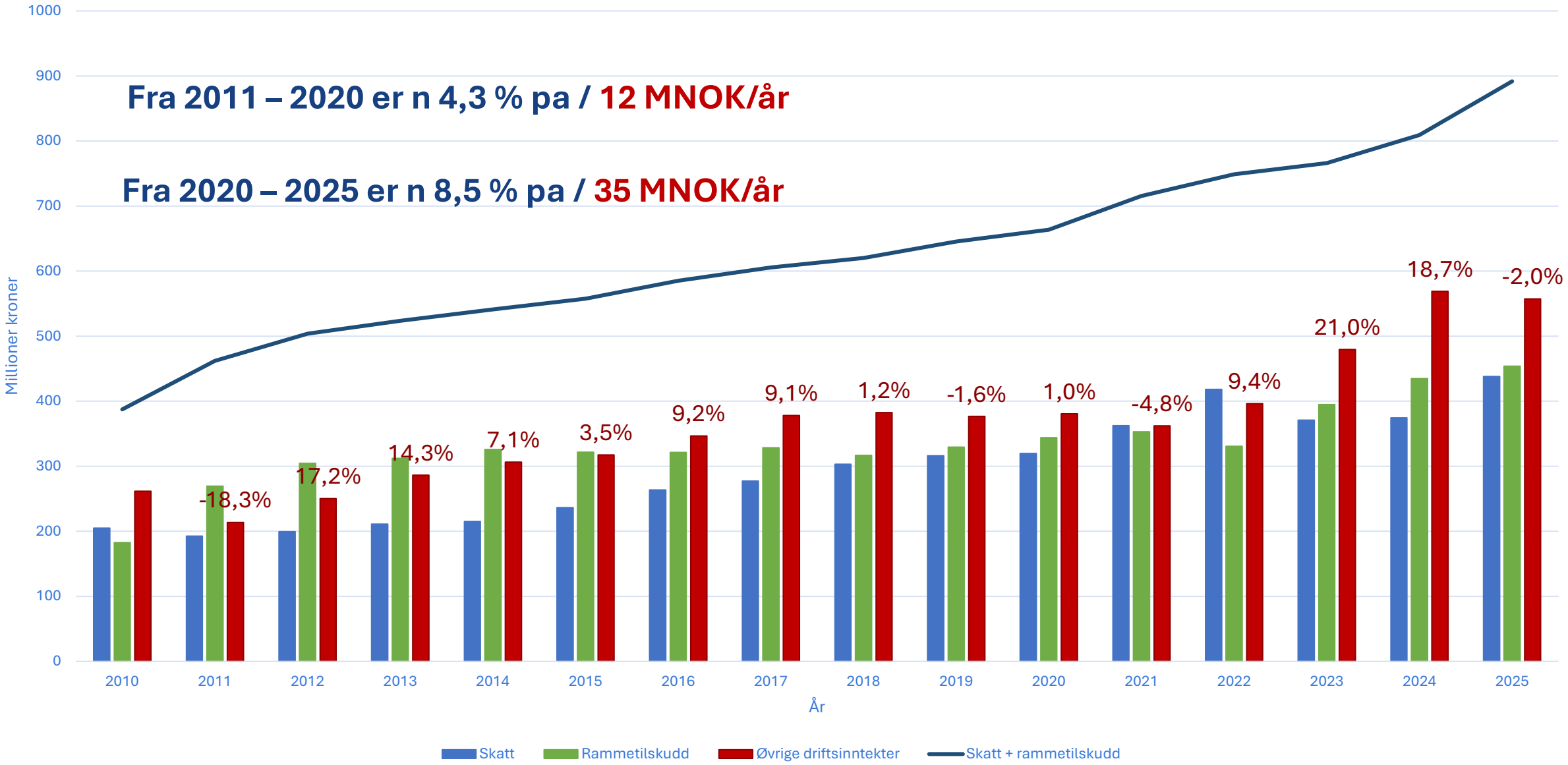
Fra 2021 – 2025 er n 0,4 % / - 1,4 %

Sum driftsinntekter og årlig vekst 2010–2025
Millioner kroner
Årlig endring
År
0
200
400
600
800
1000
1200
1400
1600
0,0 %
2,0 %
4,0 %
6,0 %
8,0 %
10,0 %
12,0 %
14,0 %
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
4,2 %
11,6 %
7,3 %
4,7 %
3,3 %
6,4 %
5,6 %
1,9 %
1,9 %
2,2 %
3,2 %
6,3 %
8,8 %
10,7 %
5,2 %
Gjennomsnittsvekst er 5,5 % pa /53 MNOK pa
Sum driftsinntekter
Årlig prosentvis økning

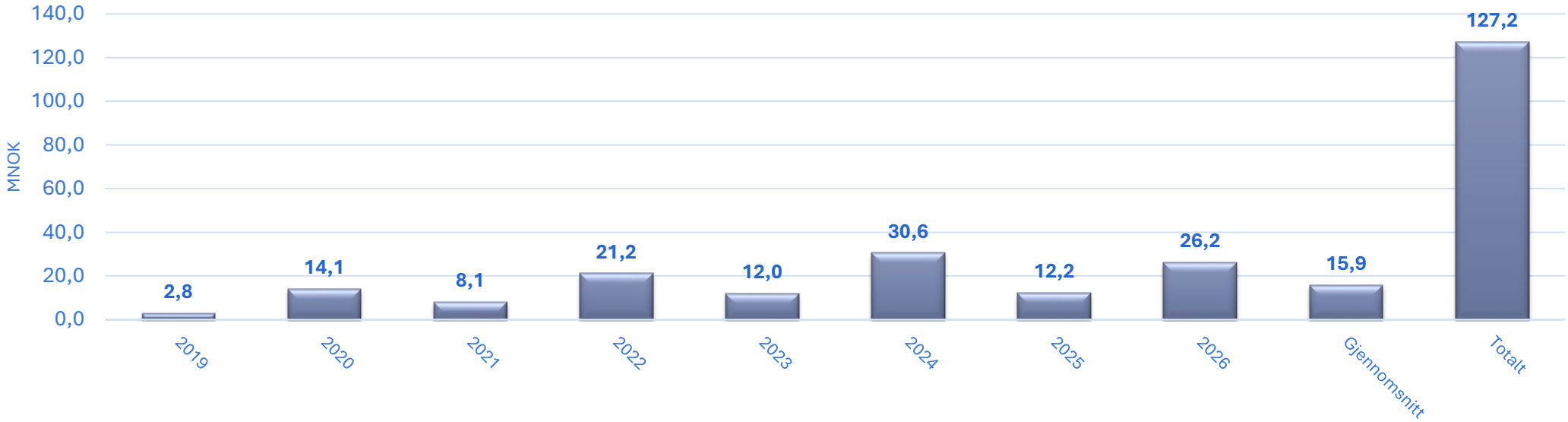
Skatt, rammetilskudd og samlet nivå 2010–2025

Driftsinntekter (røde søyler) 2010–2025

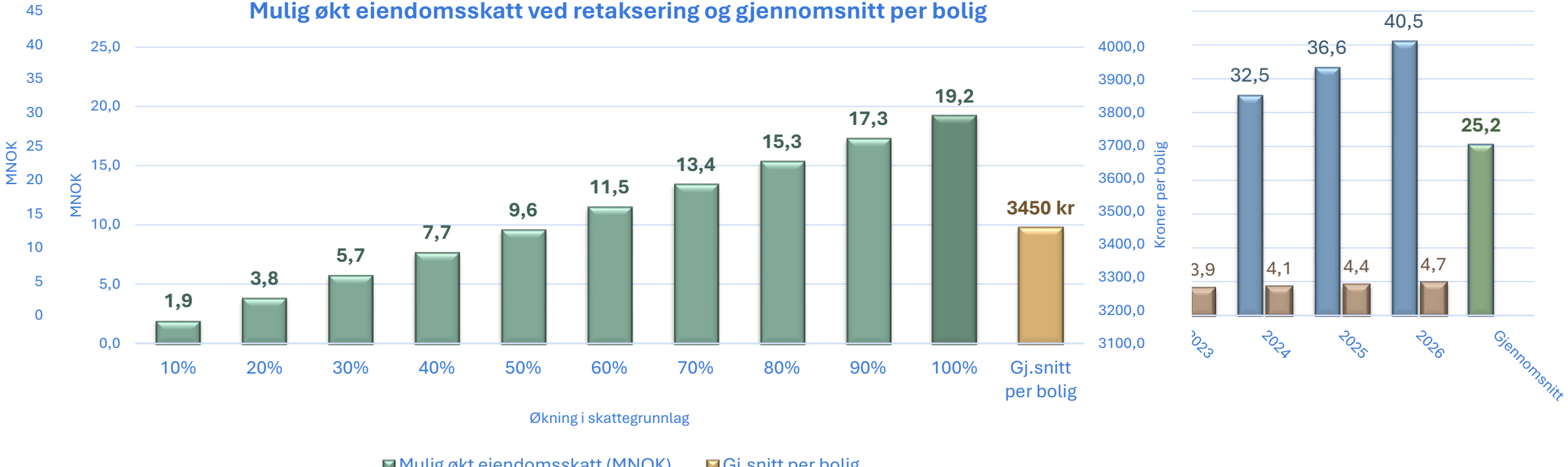

Havbruksfond – årsinntekter, gjennomsnitt og total

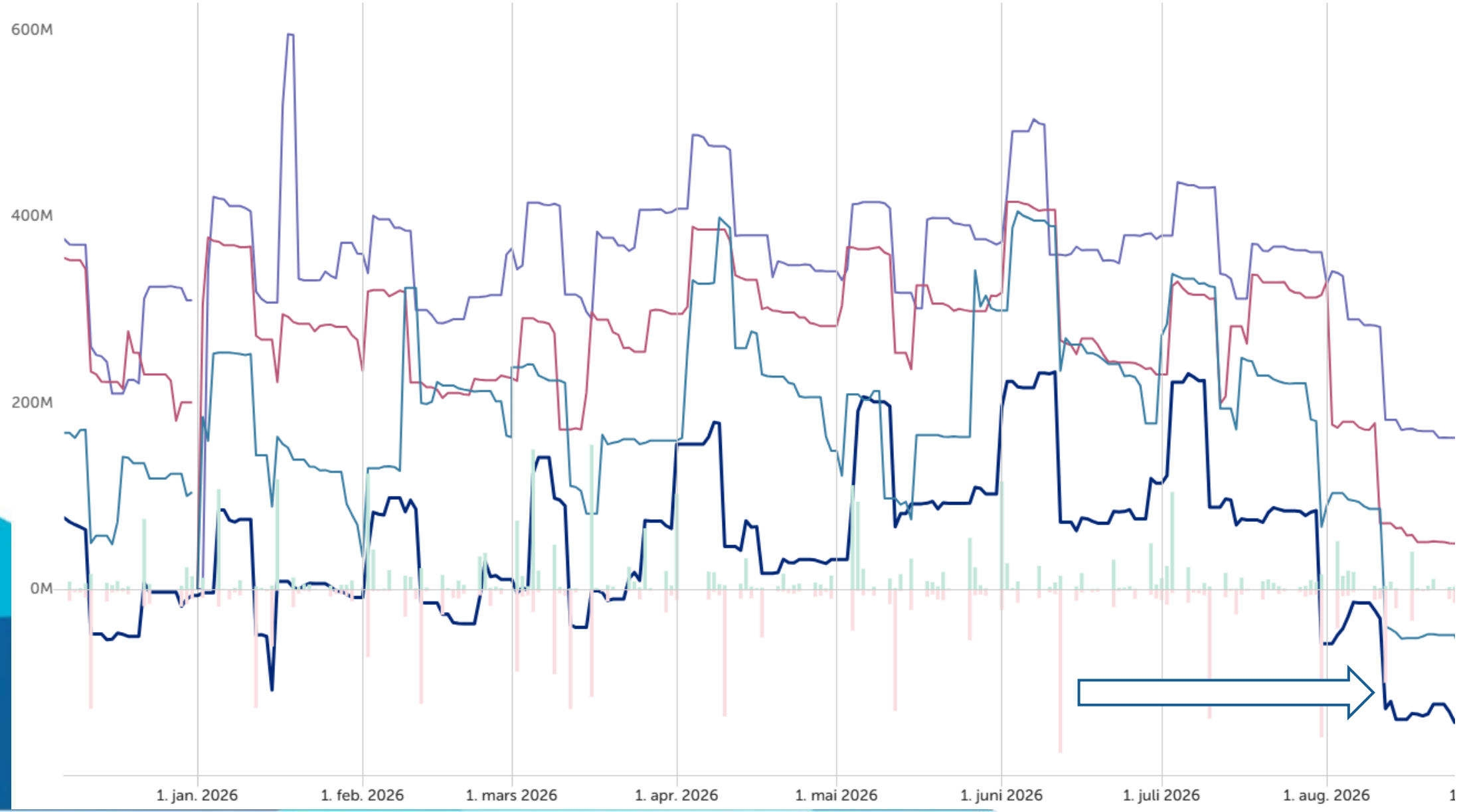
Eiendomsskatt – årsinntekter og gjennomsnitt 2009–2026

Mulig økt eiendomsskatt ved retaksering og gjennomsnitt per bolig

Sortland kommune

Likviditet årets første 6 mnd. (viser siste 4 år)

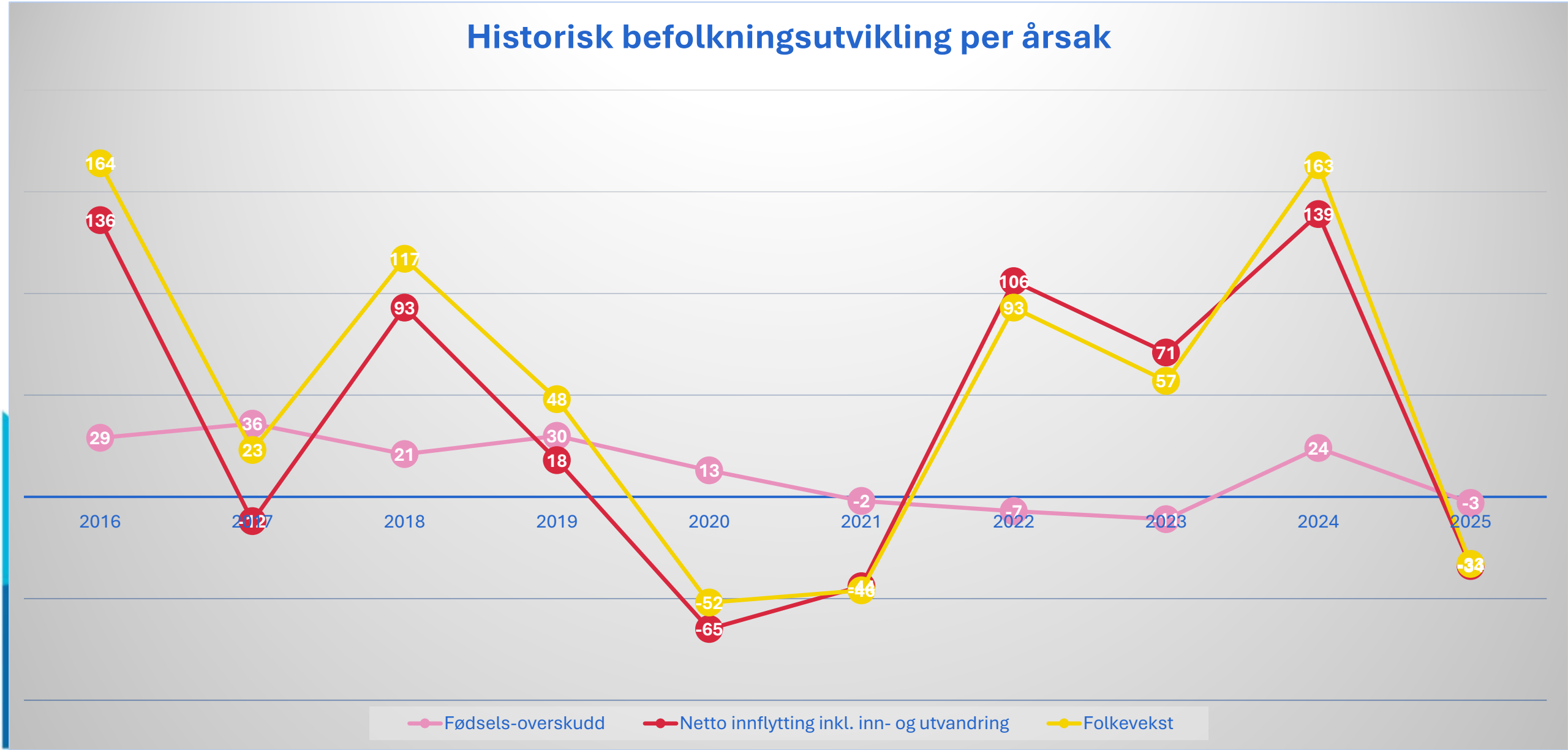

Dem og Rafi

Sortland kommune

Sortland kommune

Befolkning per årsak – Beskriver befolkningsutvikling som følge av fødsler, dødsfall, samt til- og fraflytting.

Hvor bor u'a?

(De aller fleste hjemme)

Sortland kommune - fordelt på grunnkretser, alle aldre	2010	2015	2020	2026
Holm og Bremnes	52	56	61	53
Jennestad og Vik	330	323	327	332
Holmstad,Stranden,Valfjord,Sildpollen,Frøskeland	902	908	893	784
Holand og Bø	528	518	524	482
Sortland	5332	5586	5912	6261
Hognfjord, Liland, Reinsnes	695	715	666	640
Strand og Osvolldalen	802	828	944	972
Sigerfjord, Kjerringnesdalen, Ridderset	1010	1028	1050	1065
Blokken	92	95	88	77
Godfjord	62	85	83	66
Uoppgitt	14	24	18	16
Sum	9819	10166	10566	10748

Sortland og omegn grunnkretser har i perioden økt fra 5332 innbyggere, opp til 6261 i 2026, en samlet økning på 929 innb.

For områdene Hognfjord, Liland og Reinsnes nedgang på til sammen 55 personer

For Strand og Osvolldalen har vært en samlet økning på 170 innbyggere

For Sigerfjord og omegn en økning på 55 innbyggere.

Blokken nedgang med 15 innbyggere

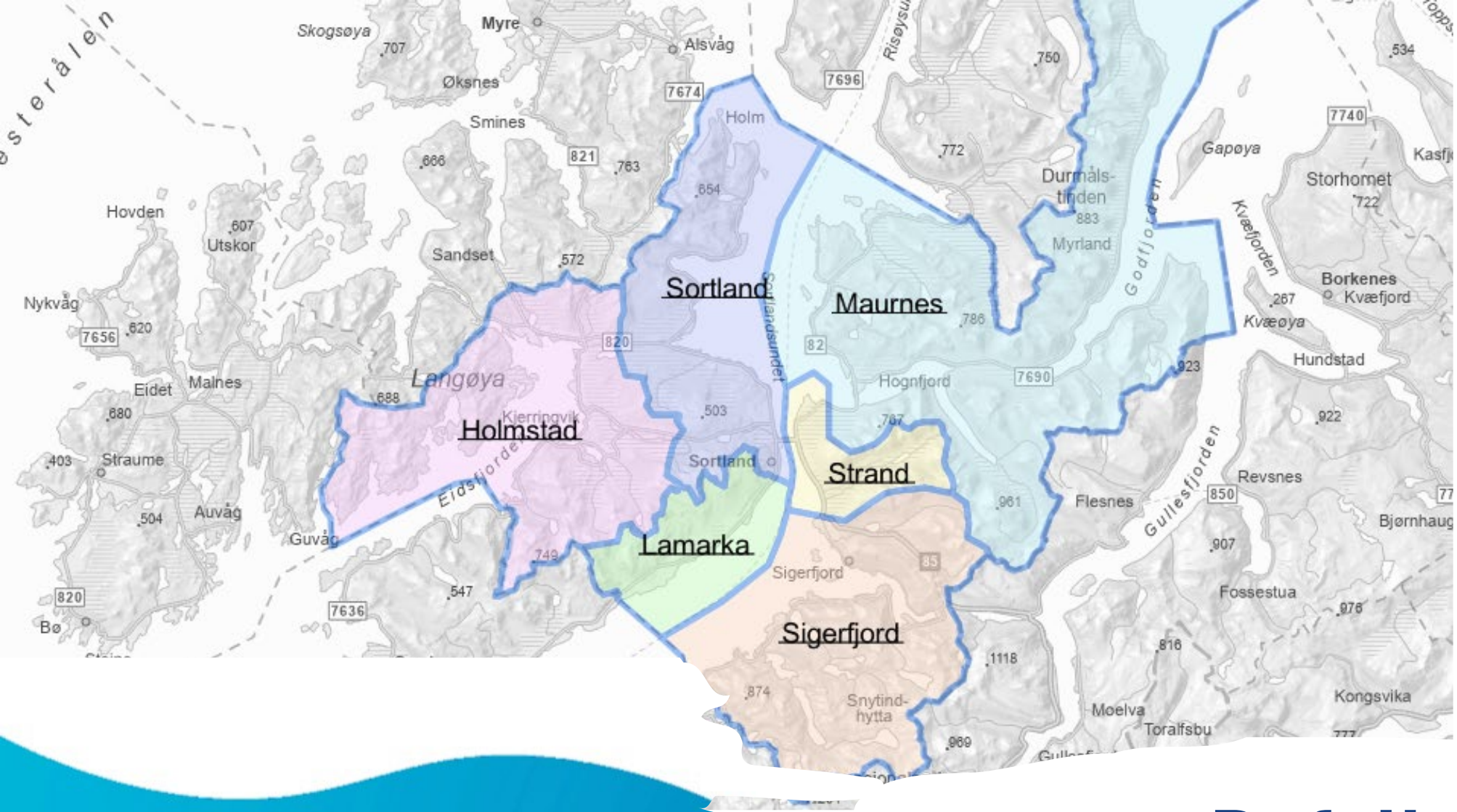
Sortland kommune

Hvor bor u'a?

(Nå vet dere)

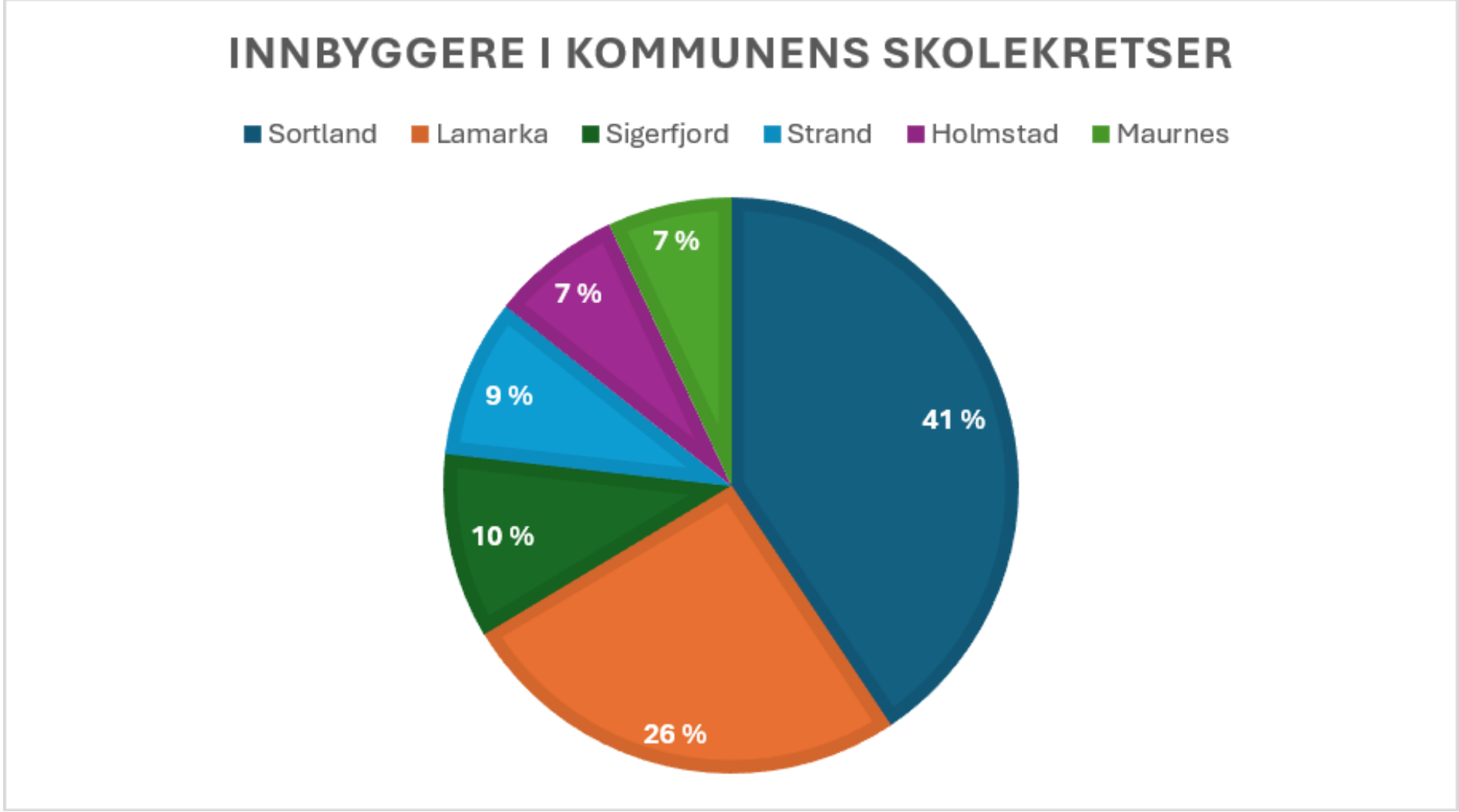
Antall innbyggere per grunnkrets og alder, i prosent.

År 2025	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-66 år	67-79 år	80+
Holm/Bremnes	0 %	1 %	0 %	0 %	1 %	1 %
Jennestad/Vik	4 %	3 %	3 %	3 %	3 %	1 %
Holmstad,Stranden, Valfjord,Sildpollen,Frøskeland	7 %	6 %	9 %	7 %	9 %	6 %
Holand/Bø	4 %	4 %	4 %	5 %	4 %	5 %
Sortland	55 %	59 %	58 %	57 %	57 %	69 %
Liland, Hognfjord, Reinsnes	7 %	6 %	6 %	6 %	6 %	4 %
Strand, Osvolldalen	13 %	11 %	10 %	9 %	7 %	6 %
Sigerfjorden,Kjerringnesdalen,Ridderset	9 %	10 %	11 %	10 %	10 %	5 %
Godfjord, Blokken	0 %	1 %	0 %	1 %	2 %	3 %
Uoppgitt grunnkrets	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %
Sum	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Befolkning per skolekrets

Sortland kommune

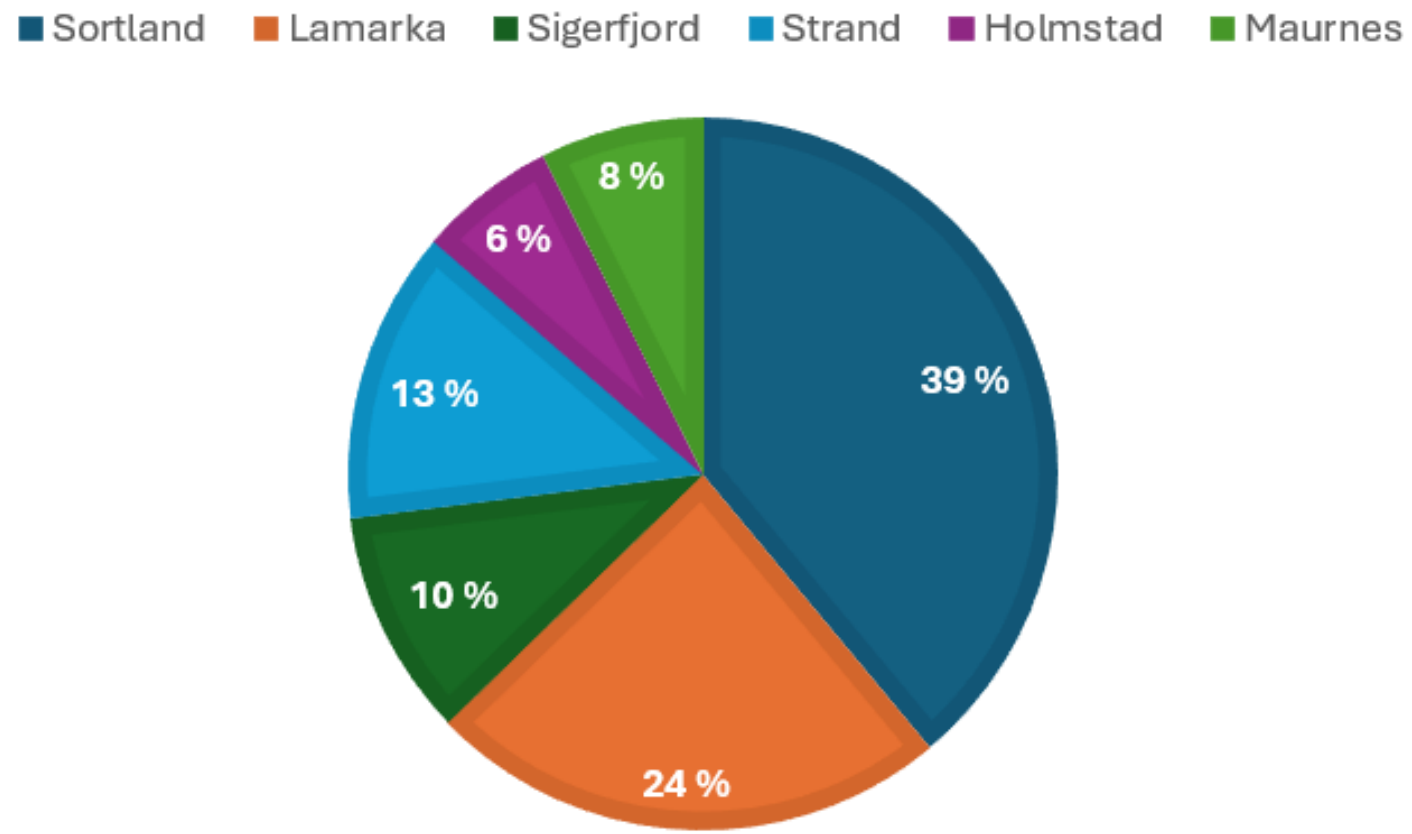
Sortland og Lamarka er størst, med en andel på til sammen 67 % som utgjør 7144 innbyggere.

Det er henholdsvis 10 % og 9 % av innbyggerne som bor i skolekretsene Sigerfjord og Strand, som til sammen utgjør 2071 innbyggere.

Maurnes og Holmstad har begge 7 % av samlet innbyggertall med til sammen 1536 innbyggere.

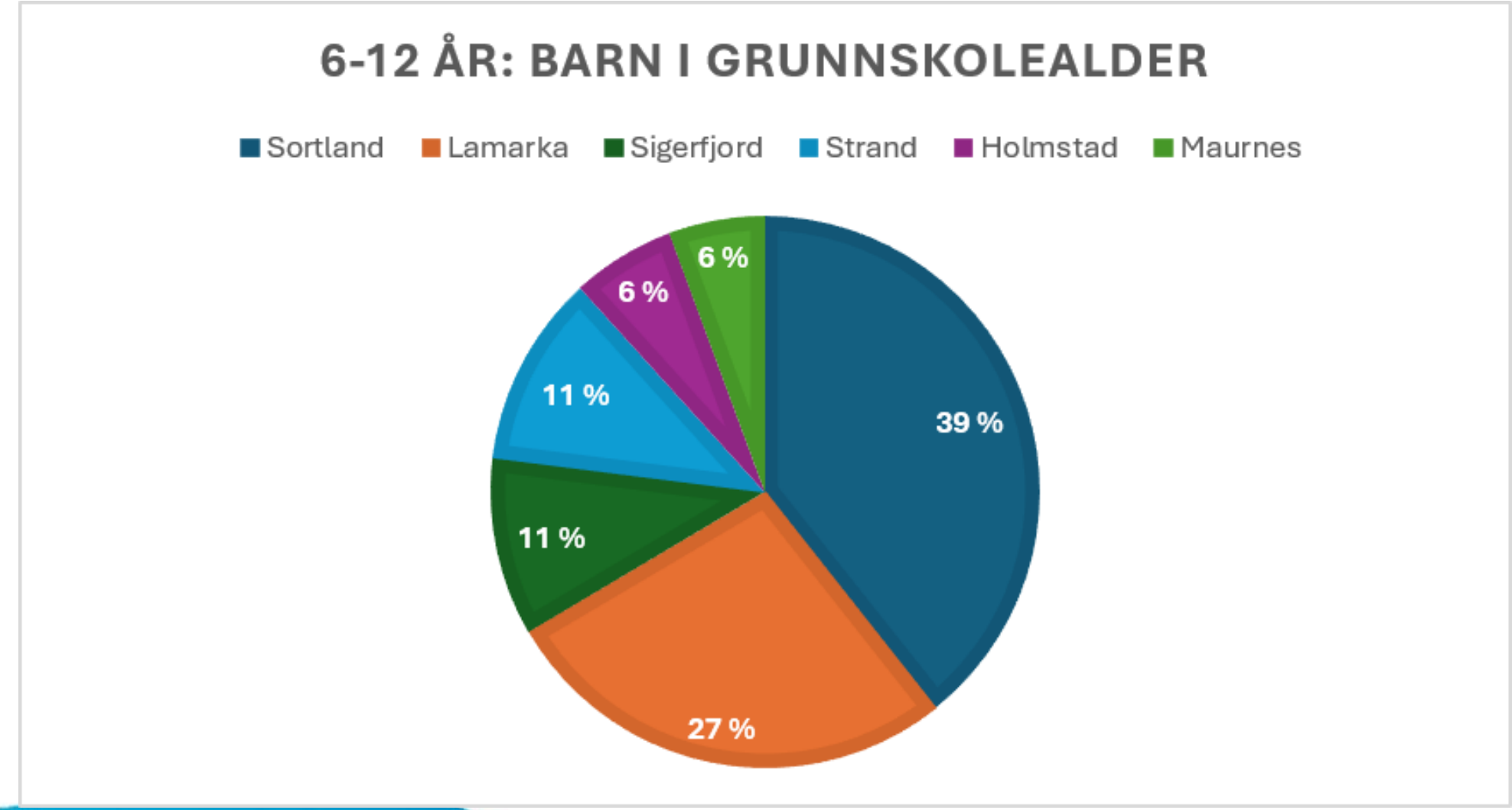
Sortland kommune

0-5 ÅR: NYFØDTE OG BARN I BARNEHAGEALDER

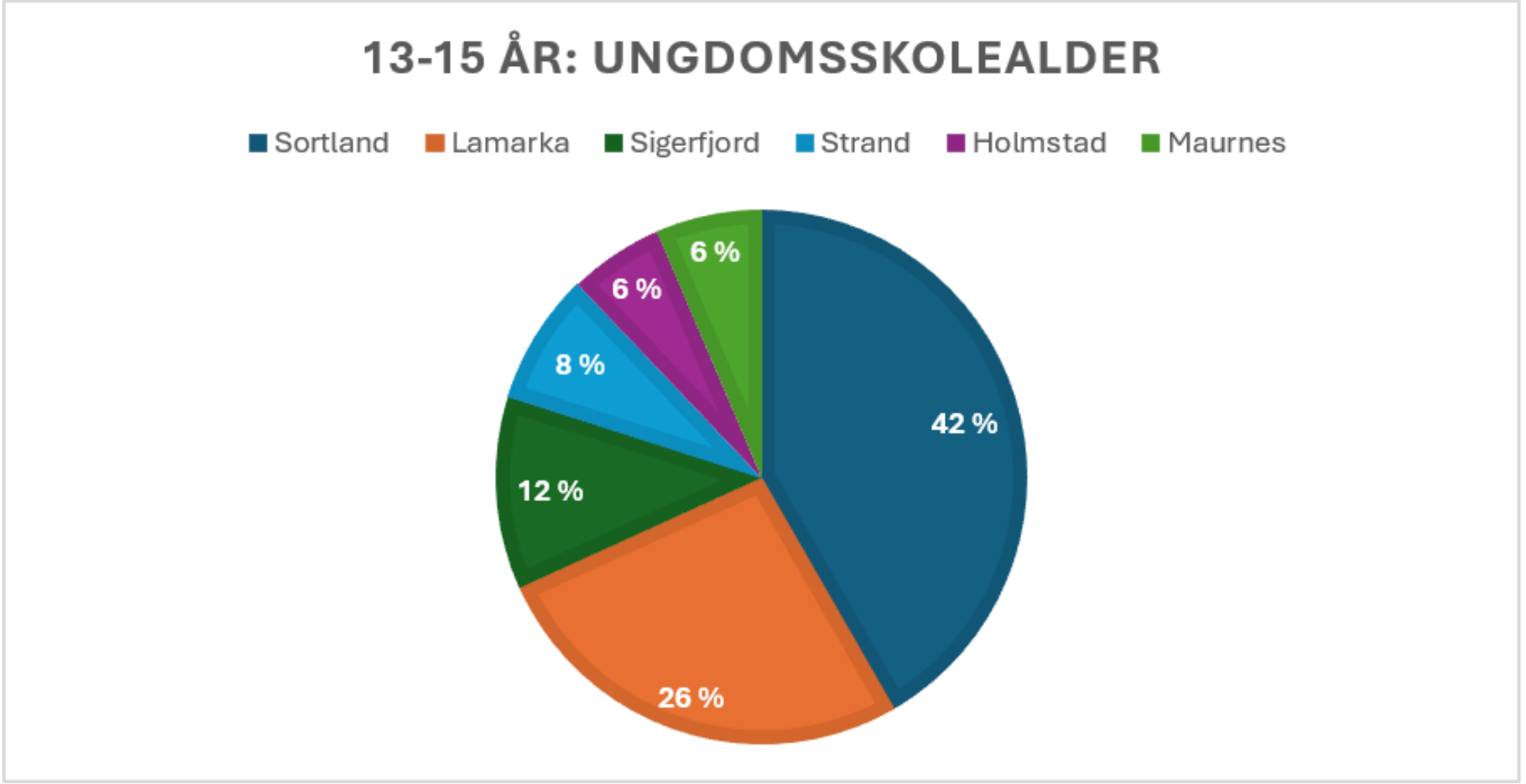
63 prosent av kommunens nyfødte og barn i barnehagealder er bosatt i kretsene Sortland og Lamarka. Strand med 13 %, Sigerfjord med 10 %, Maurnes med 8 % og Holmstad med 6 %.

Sortland kommune

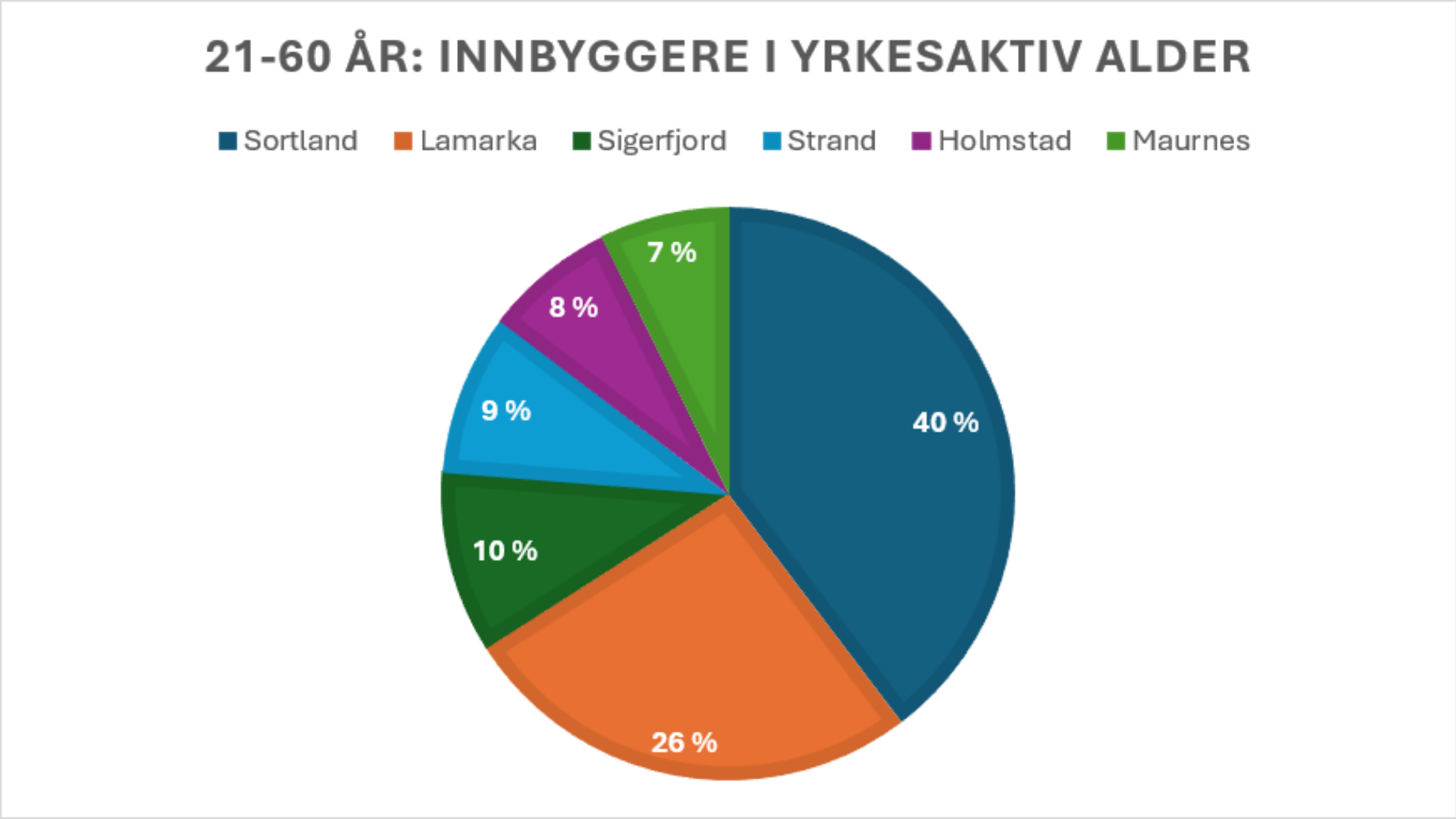
For barn i grunnskolealder er det til sammen 66 % av innbyggere i grunnskolealder som bor i Sortland og Lamarka skolekrets. Videre er andelen for barn i grunnskolealder lik mellom Sigerfjord og Strand med 11 % hver. For Maurnes og Holmstad er også andelen lik med 6 %.

Sortland kommune

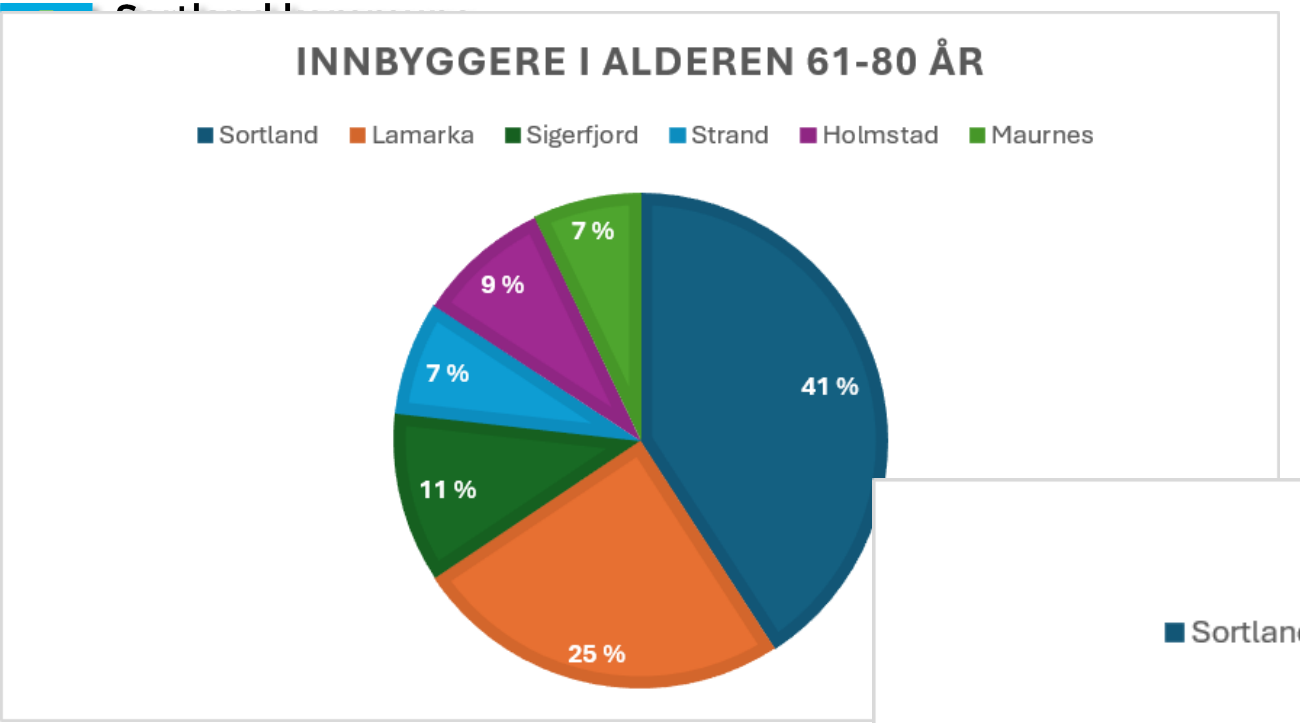

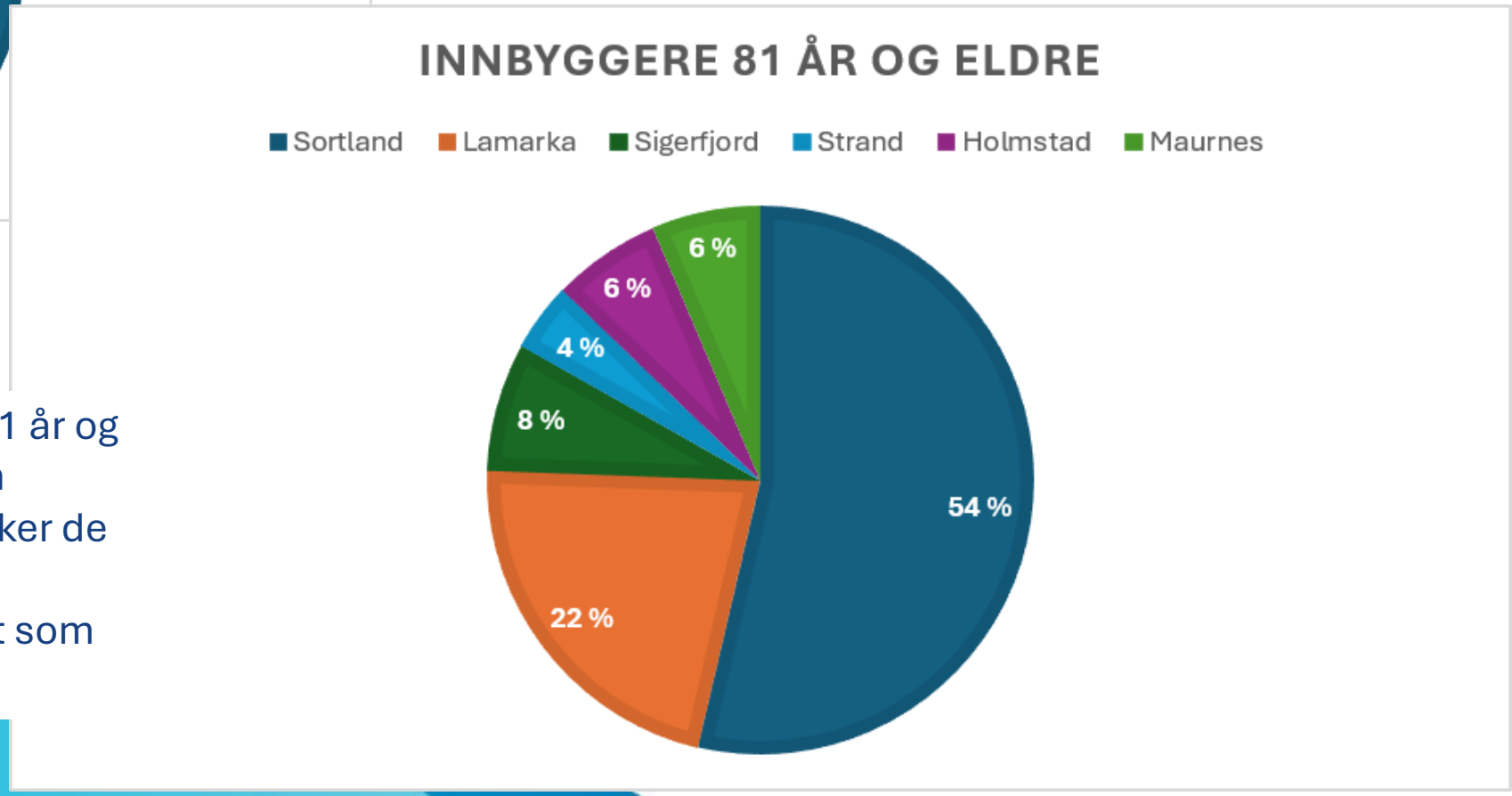
For ungdom i ungdomsskolealder er andelen bosatt sentralt høyere sammenlignet med andel i grunnskolealder. Samlet andel innbyggere i alderen 13-15 år i Sortland og Lamarka er på 68 %. Sigerfjord har 12 %, mens Strand har 8 % og Maurnes og Holmstad har lik andel med 6 % hver.

Sortland kommune

Andeler er henholdsvis Sortland med 40 %, Lamarka med 26 %, Sigerfjord med 10 %, Strand med 9 %, Holmstad 8 % og Maurnes 7 %.

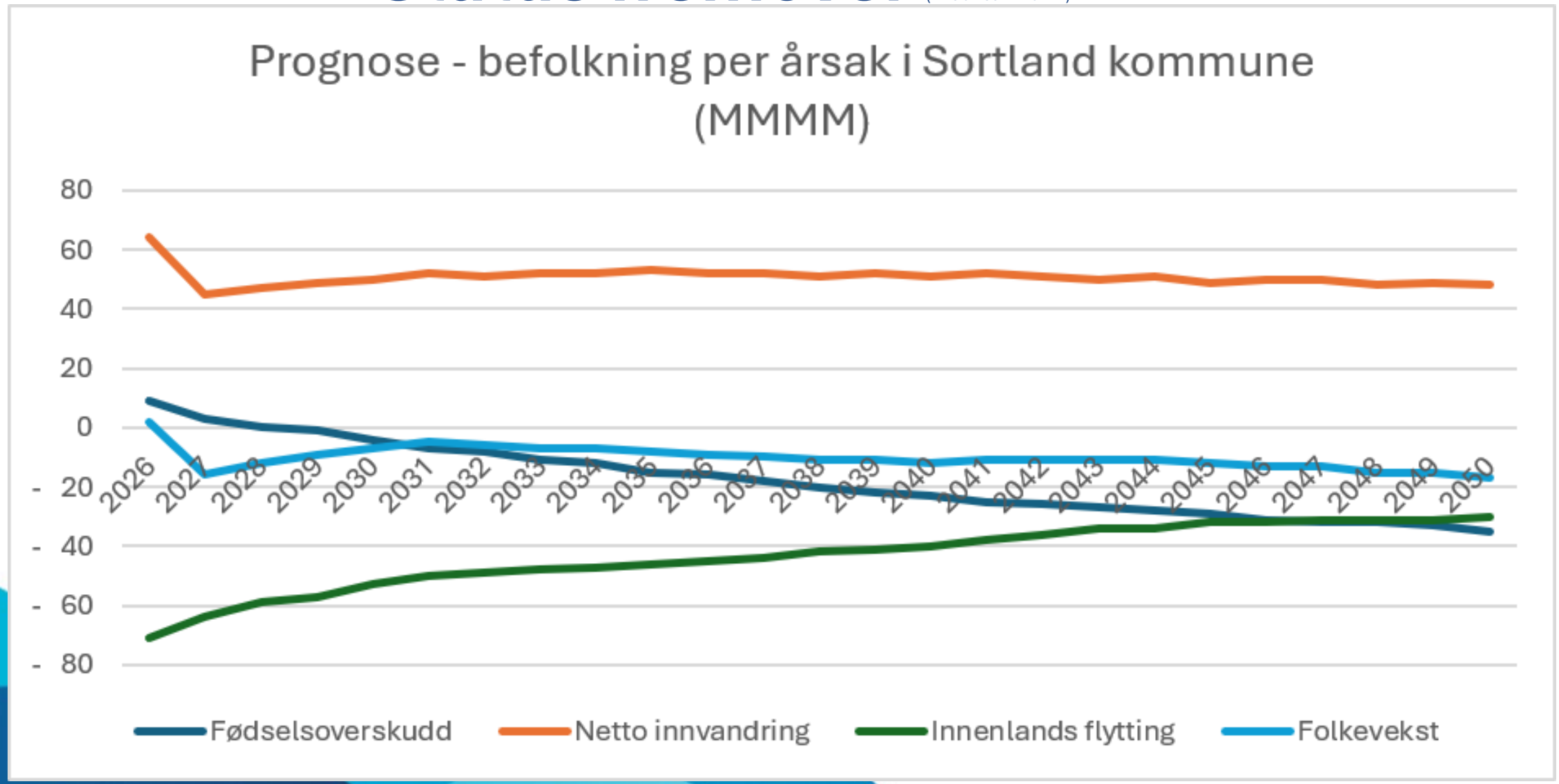

Sammensetningen i antall eldre som er 81 år og eldre og bosetting viser at etter hvert som innbyggerne i kommunen blir eldre, så søker de mer sentral bosetting. Sykehjem og omsorgsboliger er også sentralt lokalisert som også påvirker denne sentraliseringen.

Det var status frem til 2026- hvordan ser fremtiden ut? (bortsett fra regn)

Sortland kommune

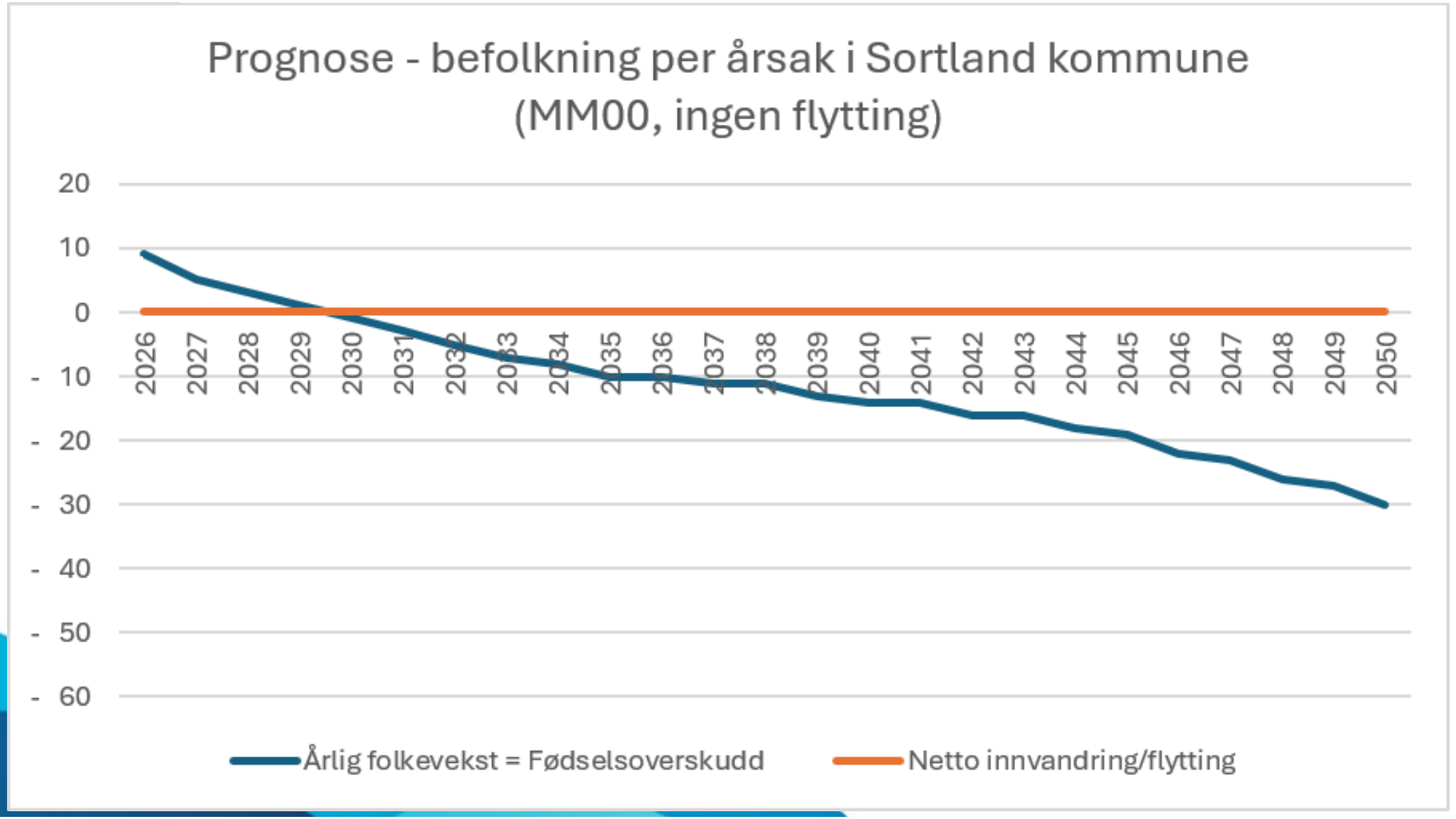
Status fremover (ikke avisen i Narvik)

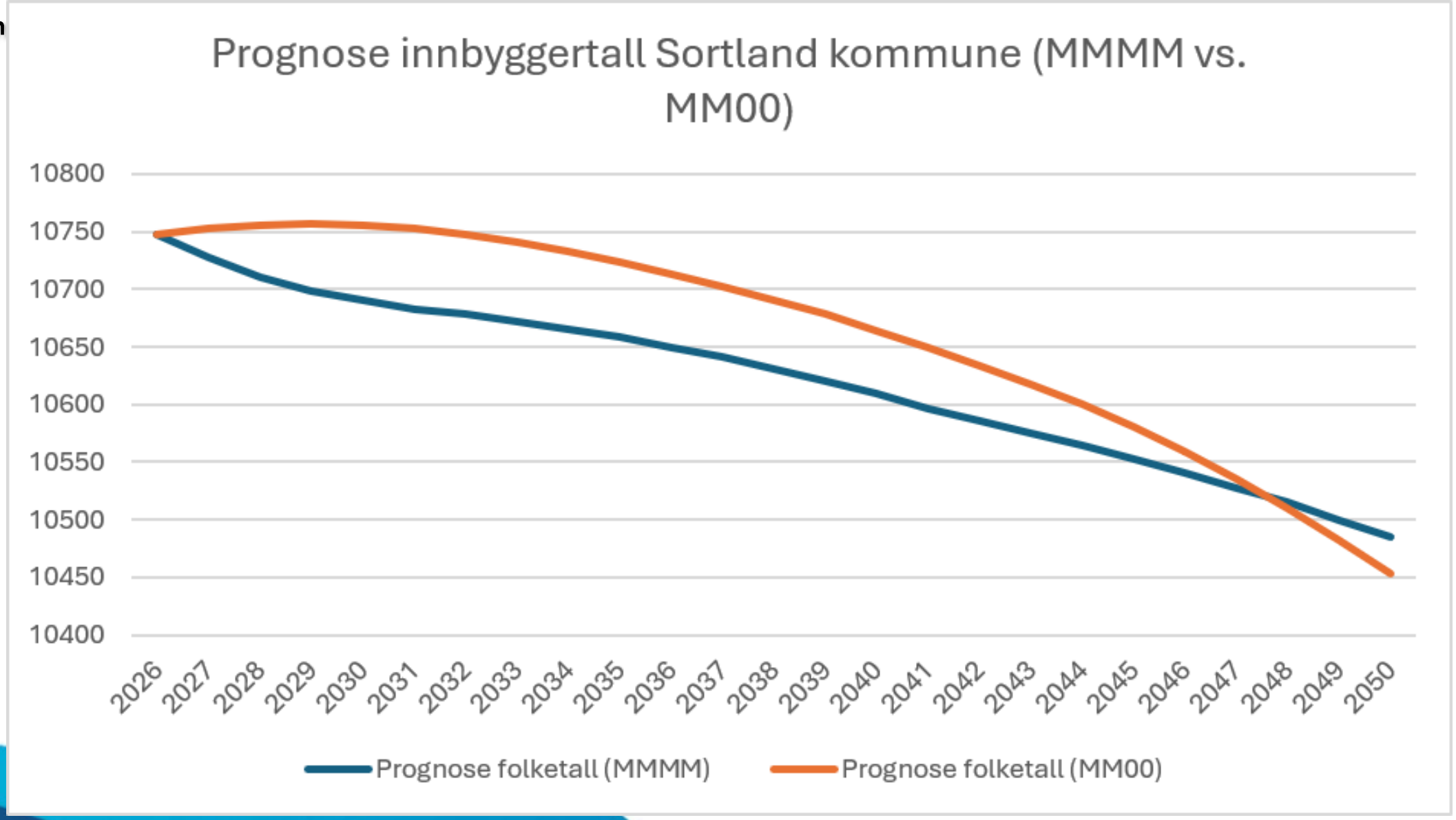
SSB kan ikke skille mellom mottak og bosetting i sine prognoser og antar som følger at mottakseffekten i 2022 og påfølgende år er en trend som vil fortsette fremover

Sortland kommune

Er MM00 mer korrekt for Sortland fremover?

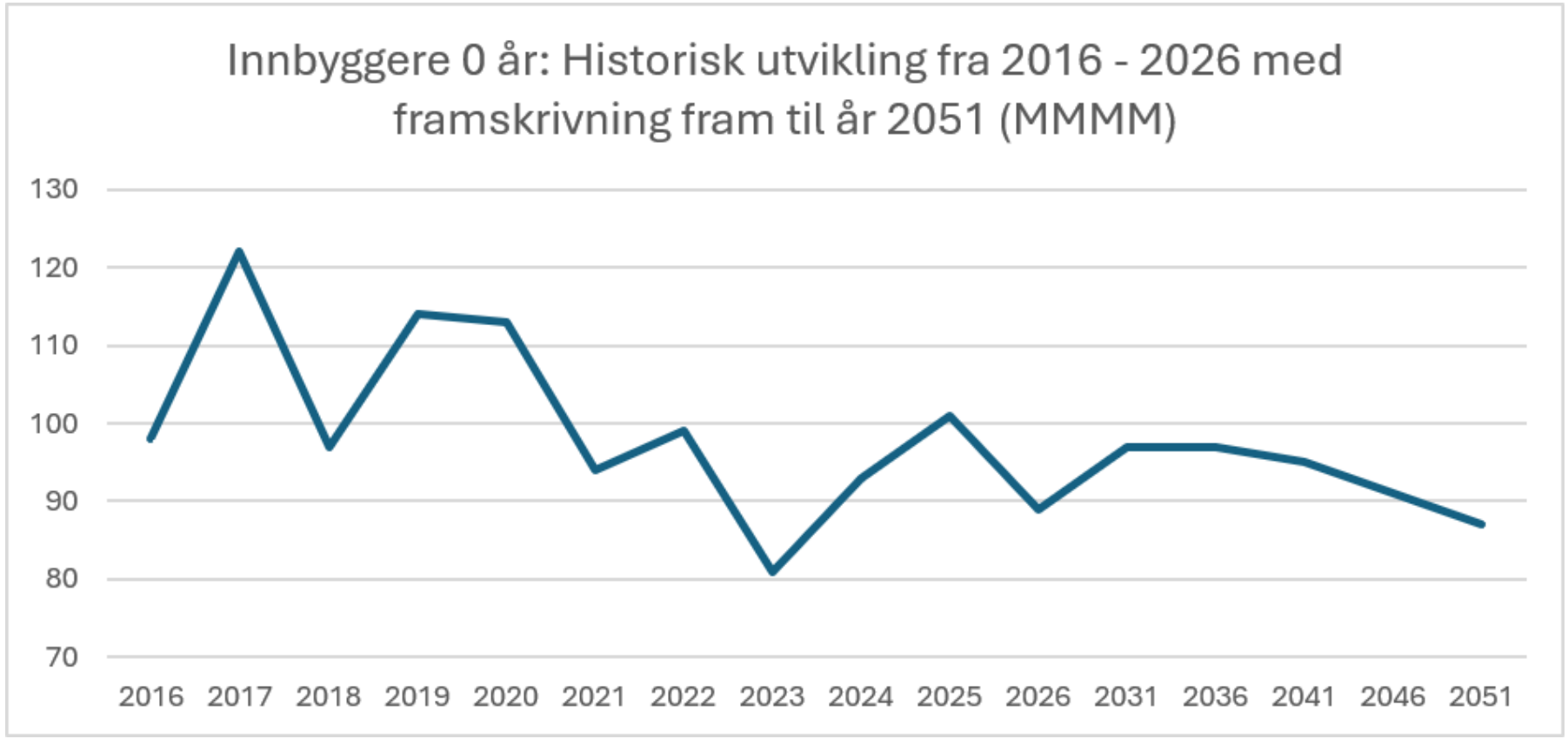
MM00 representerer ikke ønsket utvikling, men er nyttig referansegrunnlag når en skal se fremover. Hvordan ser det ut i forhold til fremtidsutvikling hvis en kun hensyntar de innbyggerne som bor i kommunen?

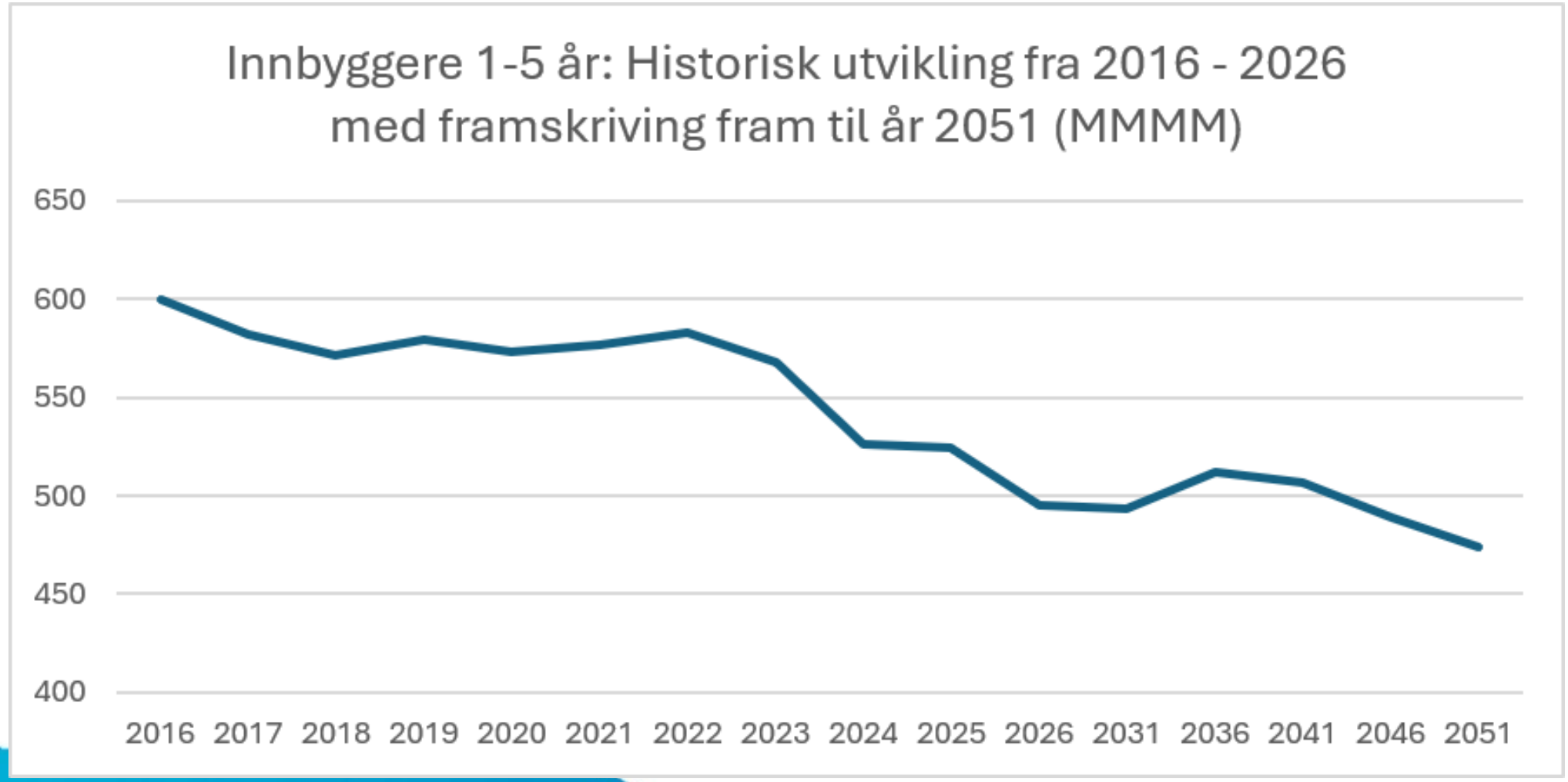
I tabellen overfor ser en forskjellene mellom prognosene etter hovedalternativet (MMMM) og etter alternativet med ingen flytting (MM00). En ser at hovedalternativet forventer større nedgang de første kommende årene, før de to prognosealternativene utjevner seg frem mot 2047.

Sortland kommune

Fortsettelsen viser MMMM

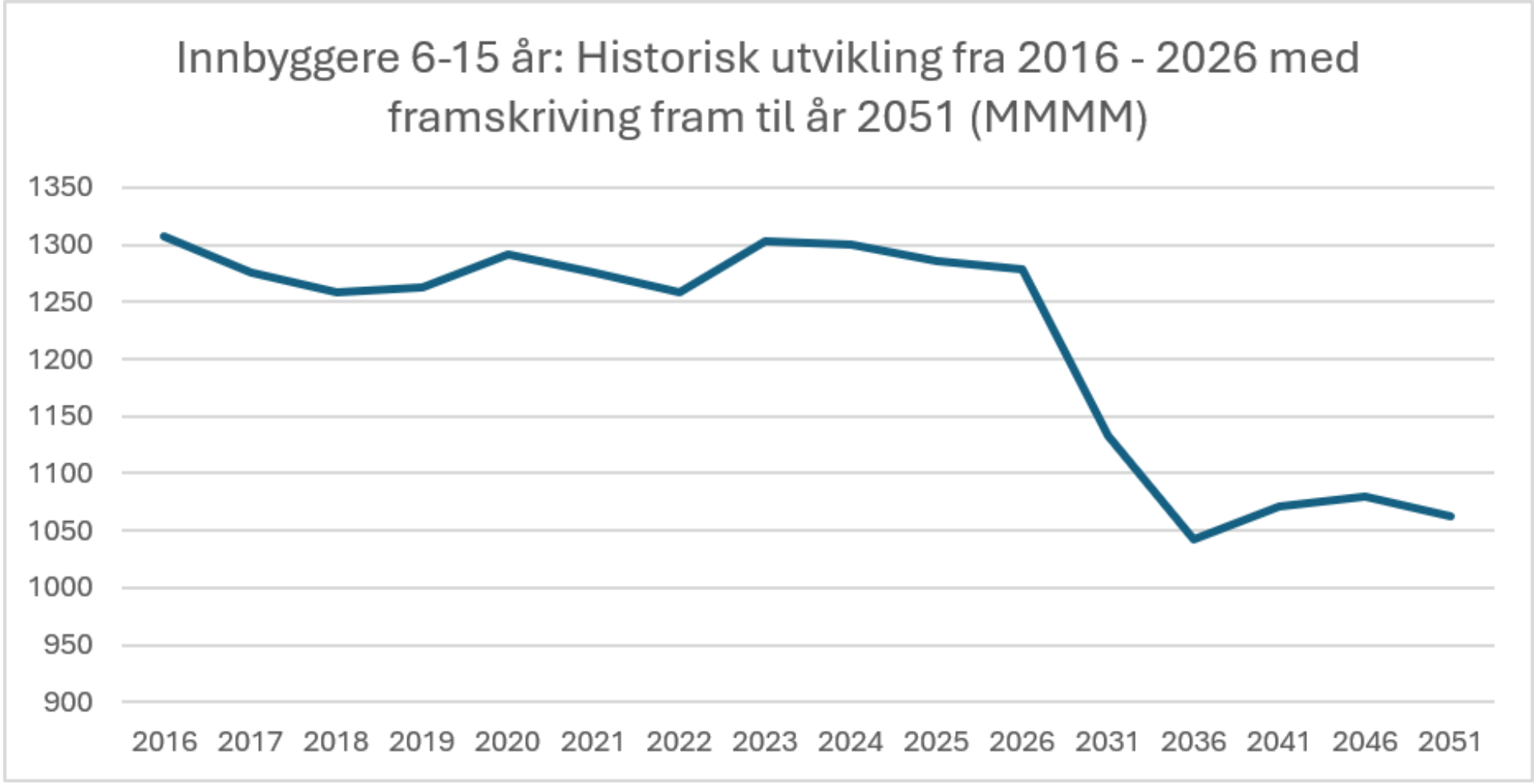

I gruppen med nyfødte innbyggere i alderen 0 år, har det vært enkelte år med høyere andel. I 2017 var det 122 personer, mens det i 2019 og 2020 var henholdsvis 114 og 113. Fra og med år 2021 har tallet stabilt holdt seg lavere, med bare år 2025 som har vært over 100 barn. Ifølge hovedalternativet ventes det av prognosene at antall nyfødte vil forholde seg på et noe stabilt nivå, med nedgang mot 2046 og 2051.

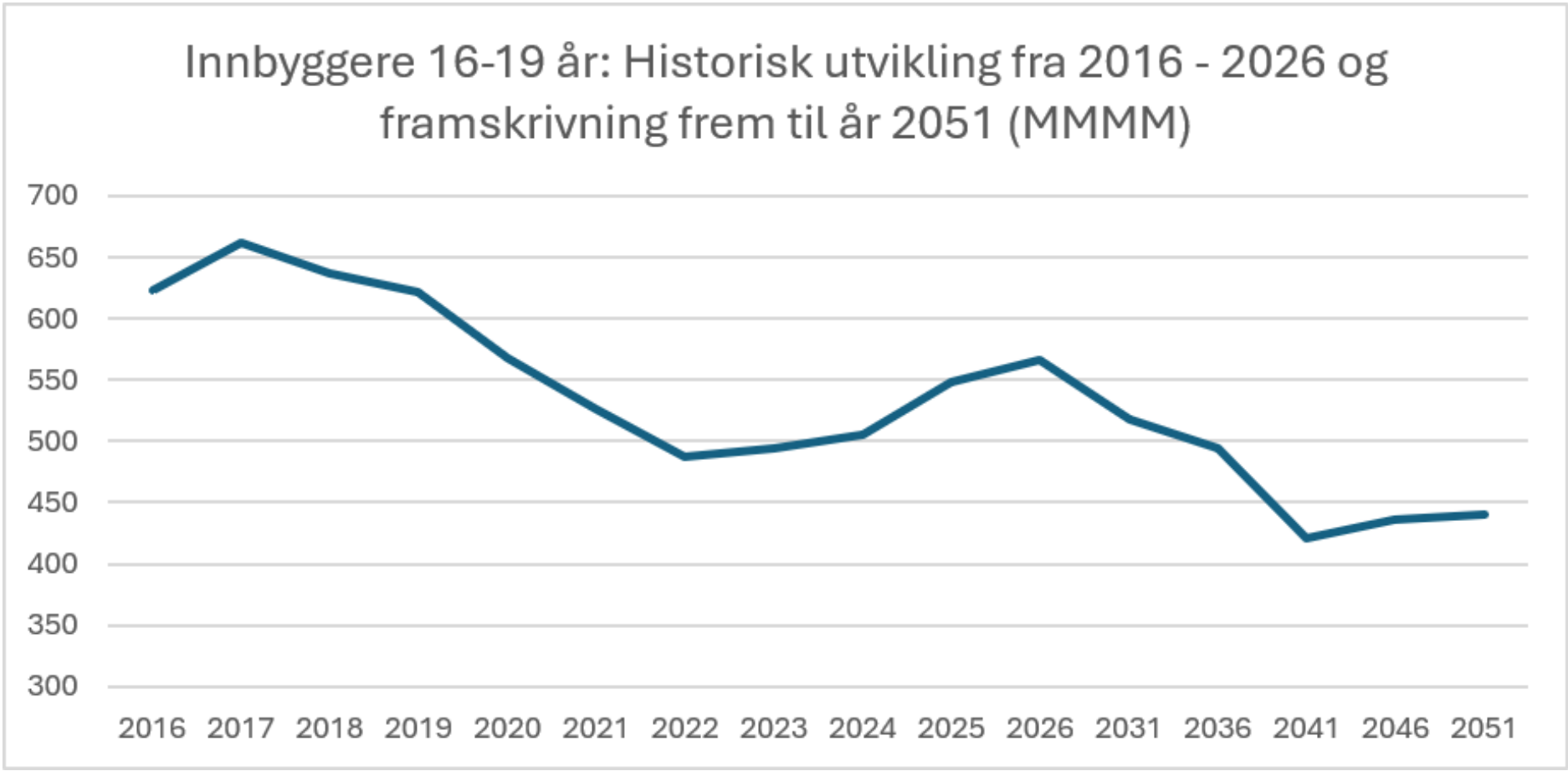

For barn i alderen 1-5 år, typisk barnehagealder har utviklingen fra 2016 frem mot 2026 vært en gradvis reduksjon fra 600 barn i 2016 og ned til 495 i 2026. Framskrivningene etter hovedalternativet viser en utflating i reduksjonen fremover i tid mot 2051 hvor det ventes å være 474 innbyggere i aldersgruppen 1-5 år.

Sortland kommune

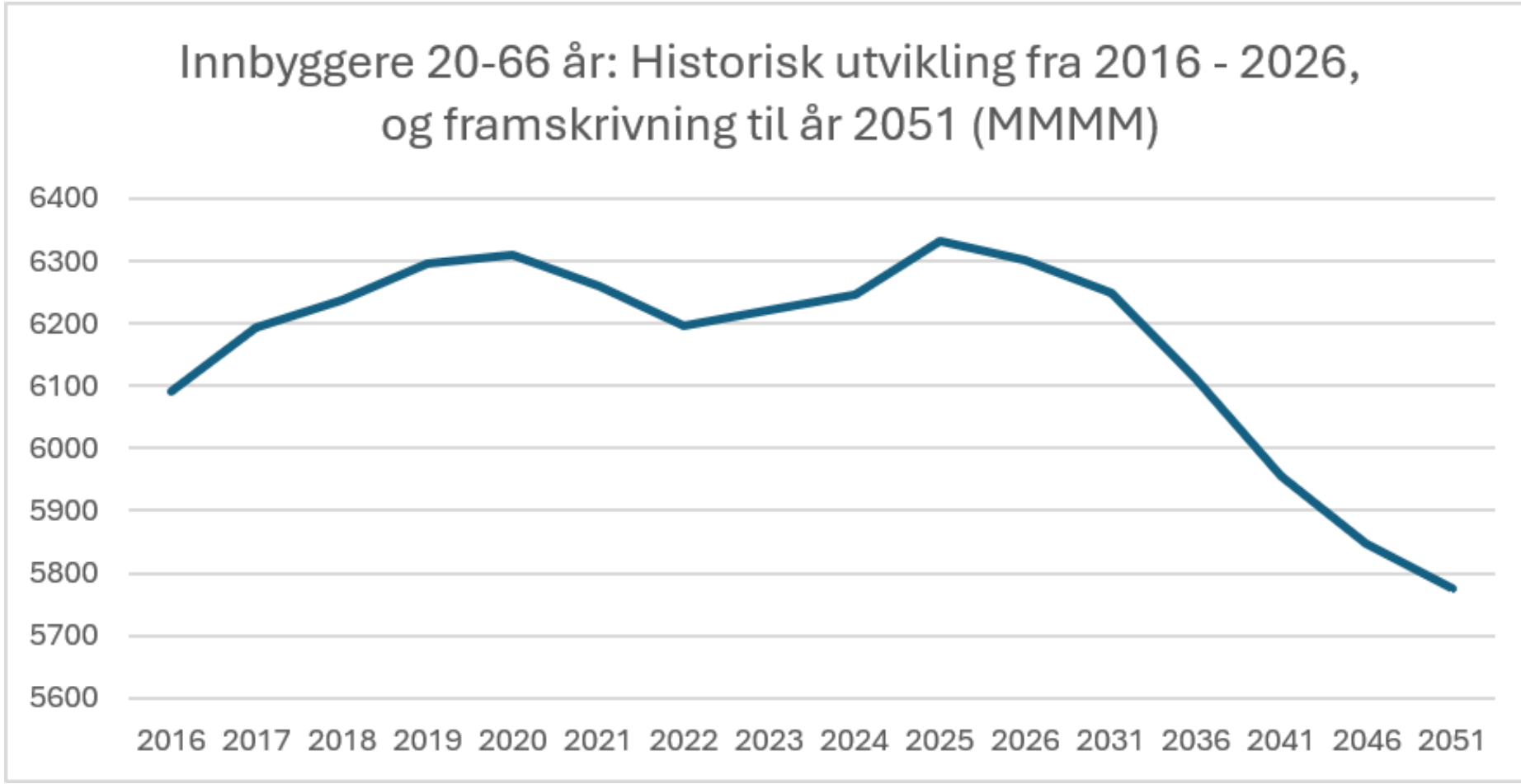

Antallet innbyggere i grunnskolealder (6–15 år) falt svakt fra 1 308 i 2016 til 1 279 i 2026 (–29). Hovedalternativet anslår videre nedgang til 1 043 i 2036.

I 2016 var det 623 innbyggere i aldersgruppen 16-19 år. I 2026 har tallet endret seg til 566 som er en samlet nedgang i perioden på 57 innbyggere i aldersgruppen. Ifølge hovedalternativet forventes det i framskrivningene en videre nedgang i tiden fremover, og at det vil stabilisere seg noe på et lavere nivå, som ikke overstiger 450 i perioden frem mot 2051

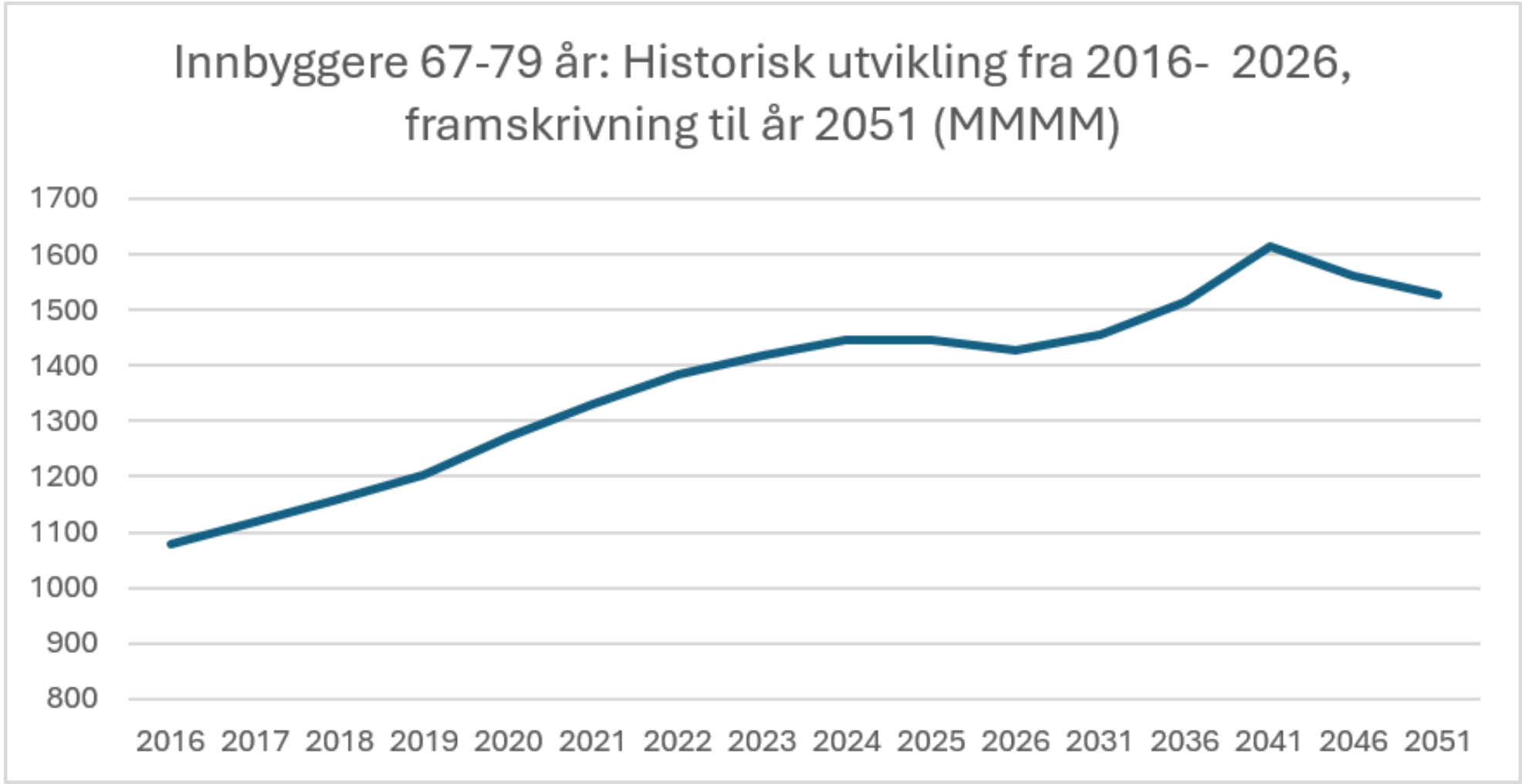
Sortland kommune

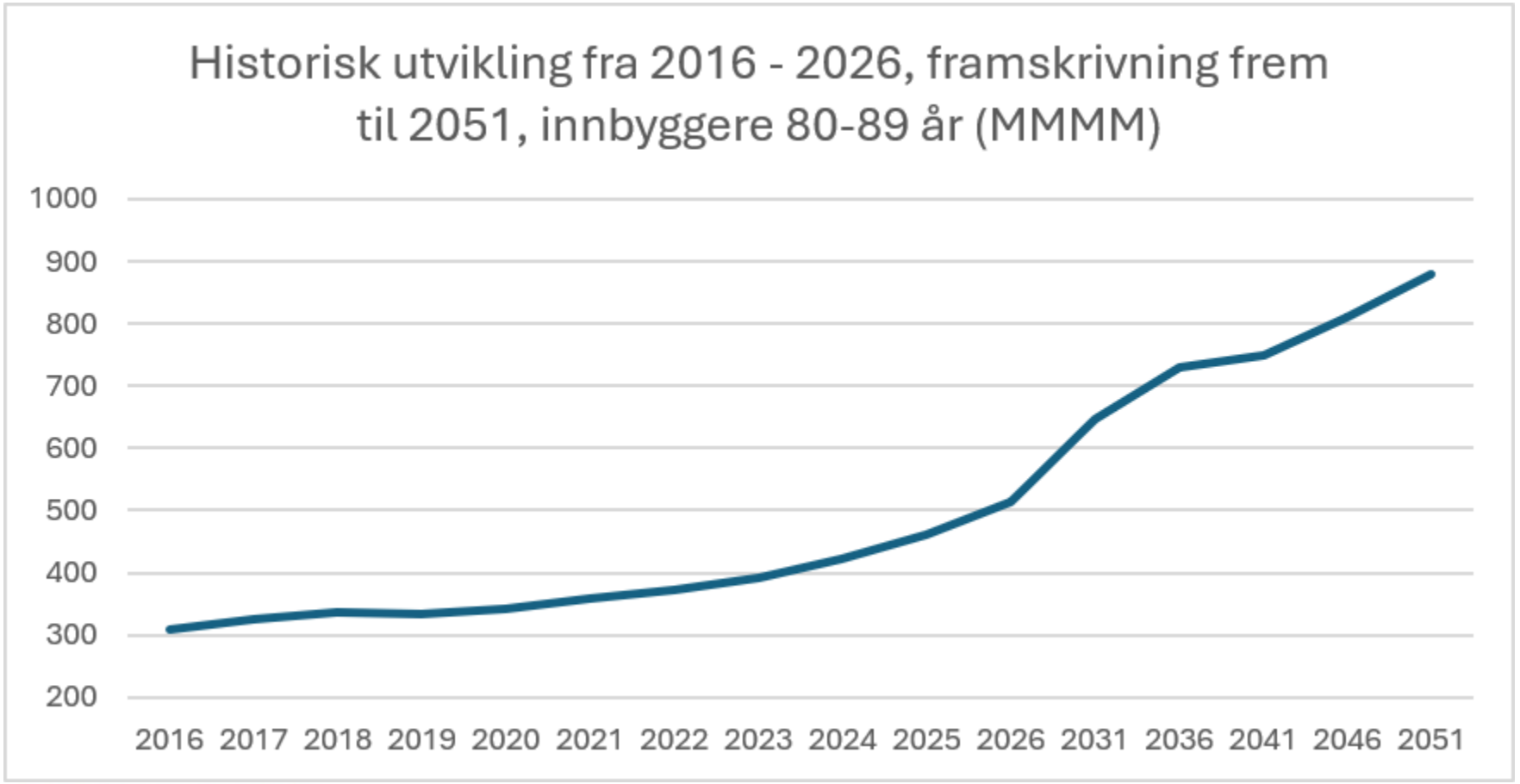
20-66 år, (yrkesaktiv alder) har det vært en økning fra 2016 frem til 2020, før det igjen ble nedgang i 2021 og 2022. Fra år 2022 og frem til 2025 har en hatt økning. I 2026 er det totalt 6301 innbyggere i aldersgruppen.

Framskrivningene viser prognosene en gradvis reduksjon på -526 fra 2026 til 2051. Prognosene anslår en tydelig nedgang i antall innbyggere i yrkesaktiv alder, som vil være viktig å vektlegge i forhold til planlegging av drift og levering av tjenester i tiden fremover for kommunen.

Sortland kommune

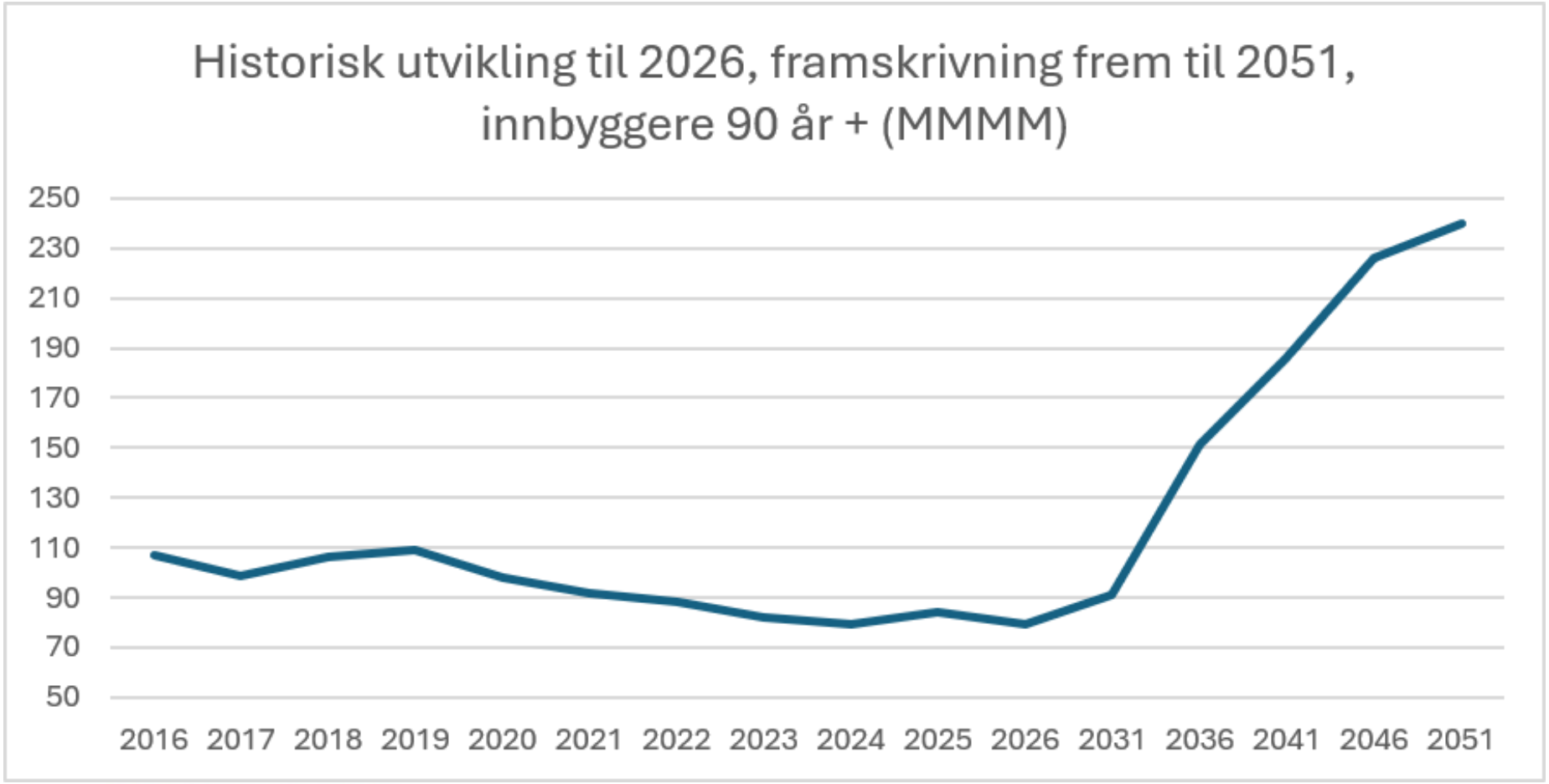

Av historisk utvikling kan en fra 2016 frem mot 2026 se at det har vært en tydelig tendens til økning av innbyggere i denne aldersgruppen. I 2016 var det 1077 innbyggere i denne gruppen, mens det i 2026 har økt opp til 1426, en økning på 349 personer i gruppen. I framskrivningene er det ifølge hovedalternativet forventet en fortsatt vekst i aldersgruppen frem mot 2041, før det ventes å avta noe frem mot 2051.

Historisk vekst fra 309 innbyggere i aldersgruppen i 2016 og frem til at det i 2026 er 513 innbyggere i alderen 80-89 år i kommunen. Dette utgjør en vekst på 204 personer i tidsperioden 2016-2026.

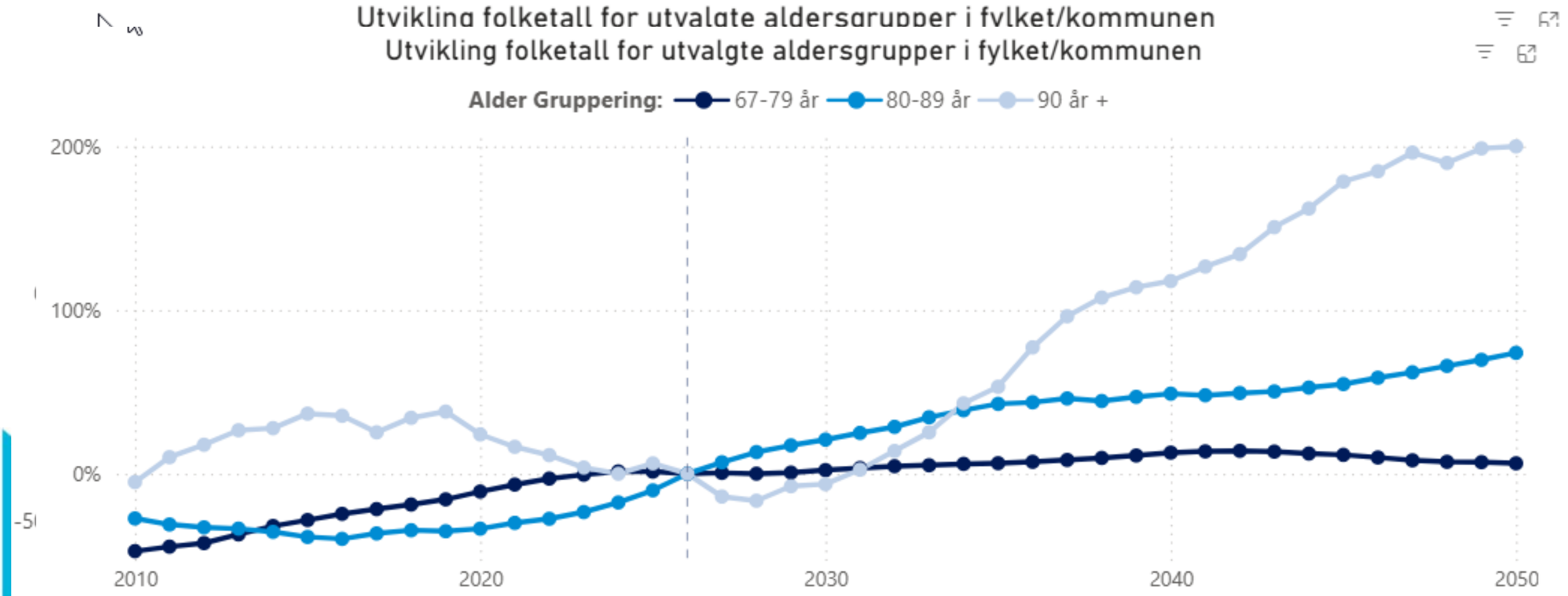
Etter hovedalternativet viser prognosene for framskrivning at kommunen fortsatt kan forvente videre vekst i denne gruppen innbyggere opp mot 880 personer samlet i gruppen frem mot år 2051.

I 2016 hadde Sortland kommune 107 innbyggere over 90 år. Etter 2019 har antallet gradvis gått ned, og i 2026 er det 79 innbyggere i denne aldersgruppen. Dette tilsvarer en samlet nedgang på 28 personer i perioden.

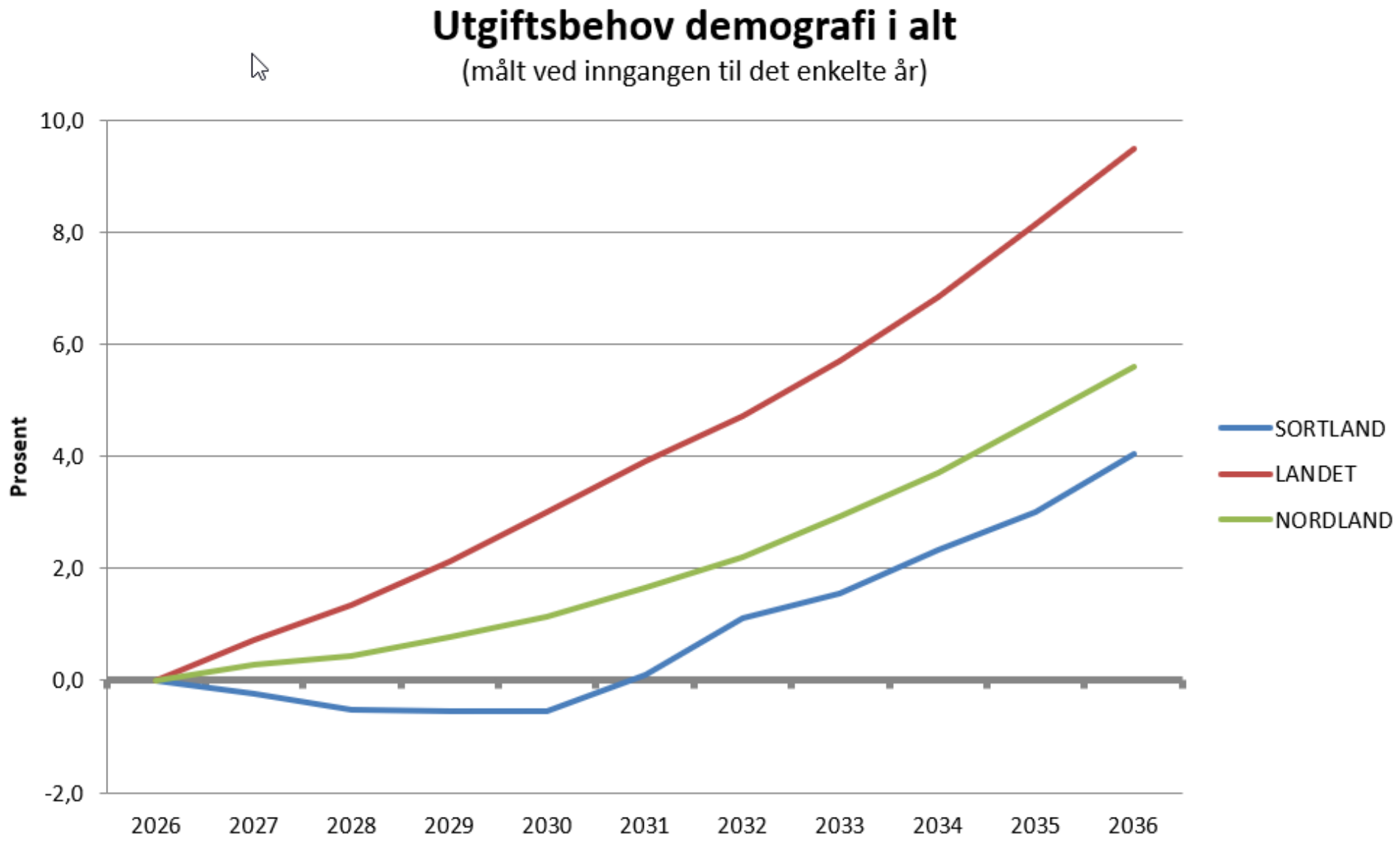
Hovedalternativet for befolkningsframskriving viser at kommunen kan forvente en tydelig økning i aldersgruppen framover. Økningen er særlig markert fra 2031 til 2036, hvor prognosen viser en vekst på 60 personer over fem år. I 2051 anslås det at 240 innbyggere vil være over 90 år.

Oppsummert befolkningsutvikling Sortland, Nordland og Landet 2010-2050

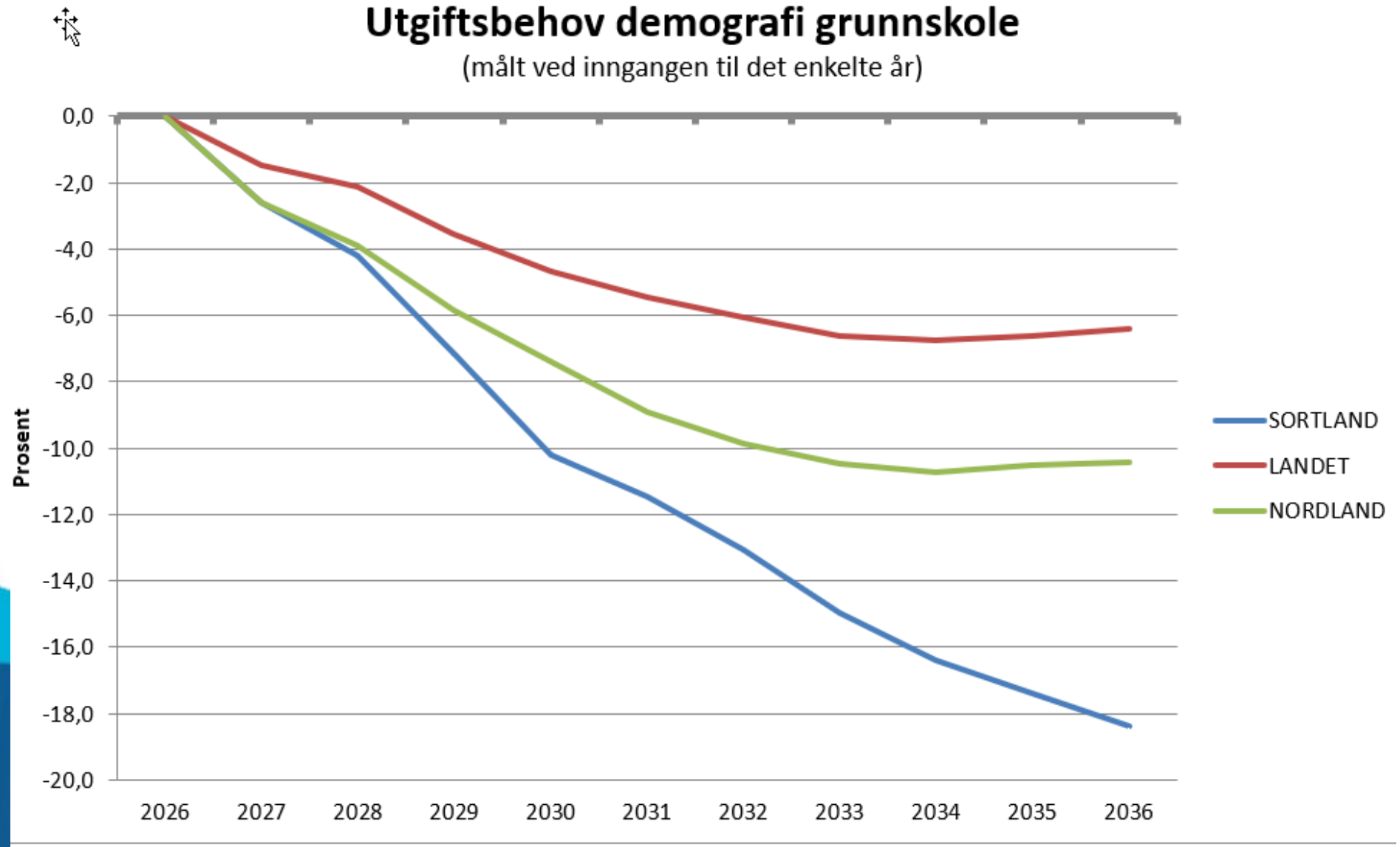
Sortland kommune

Demografikostnader/utgiftsbehov

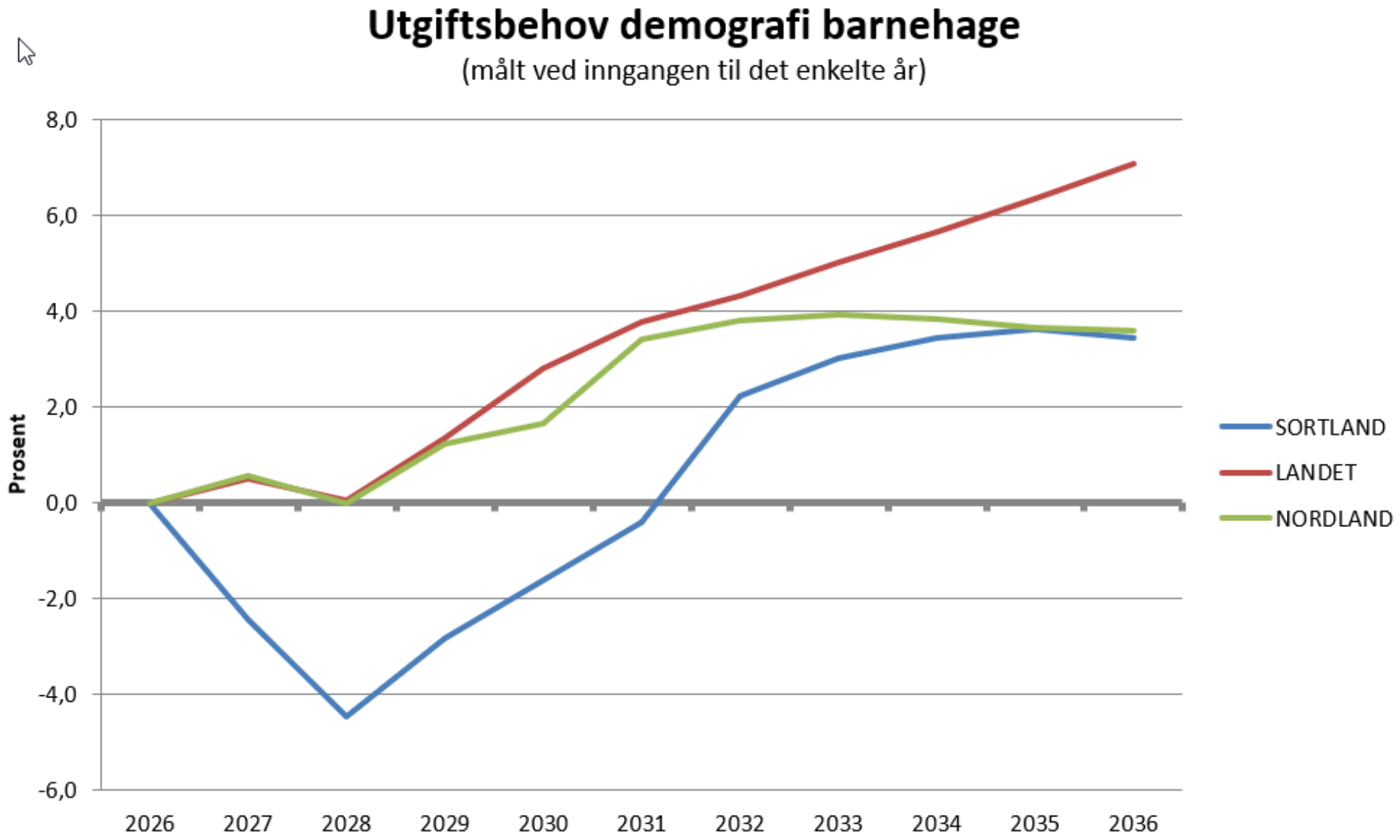
Sortland kommune

Demografikostnader/utgiftsbehov

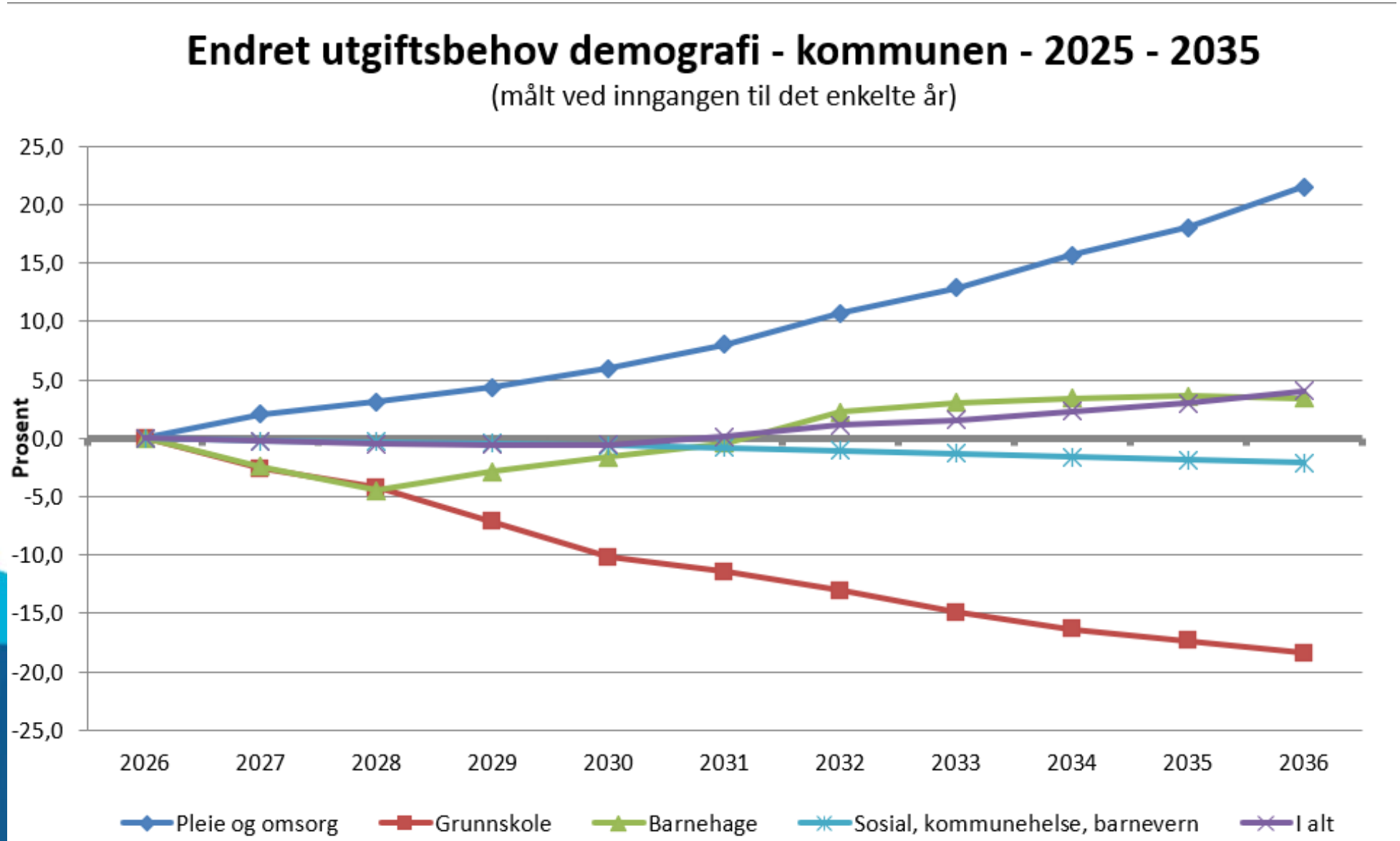

Sortland kommune

Demografikostnader/utgiftsbehov

Oppsummert demografikostnader/utgiftsbehov

Sortland kommune

2+3 foiler igjen

Det legges vekt på følgende prinsipper for å sikre langsiktig økonomisk handleevne:

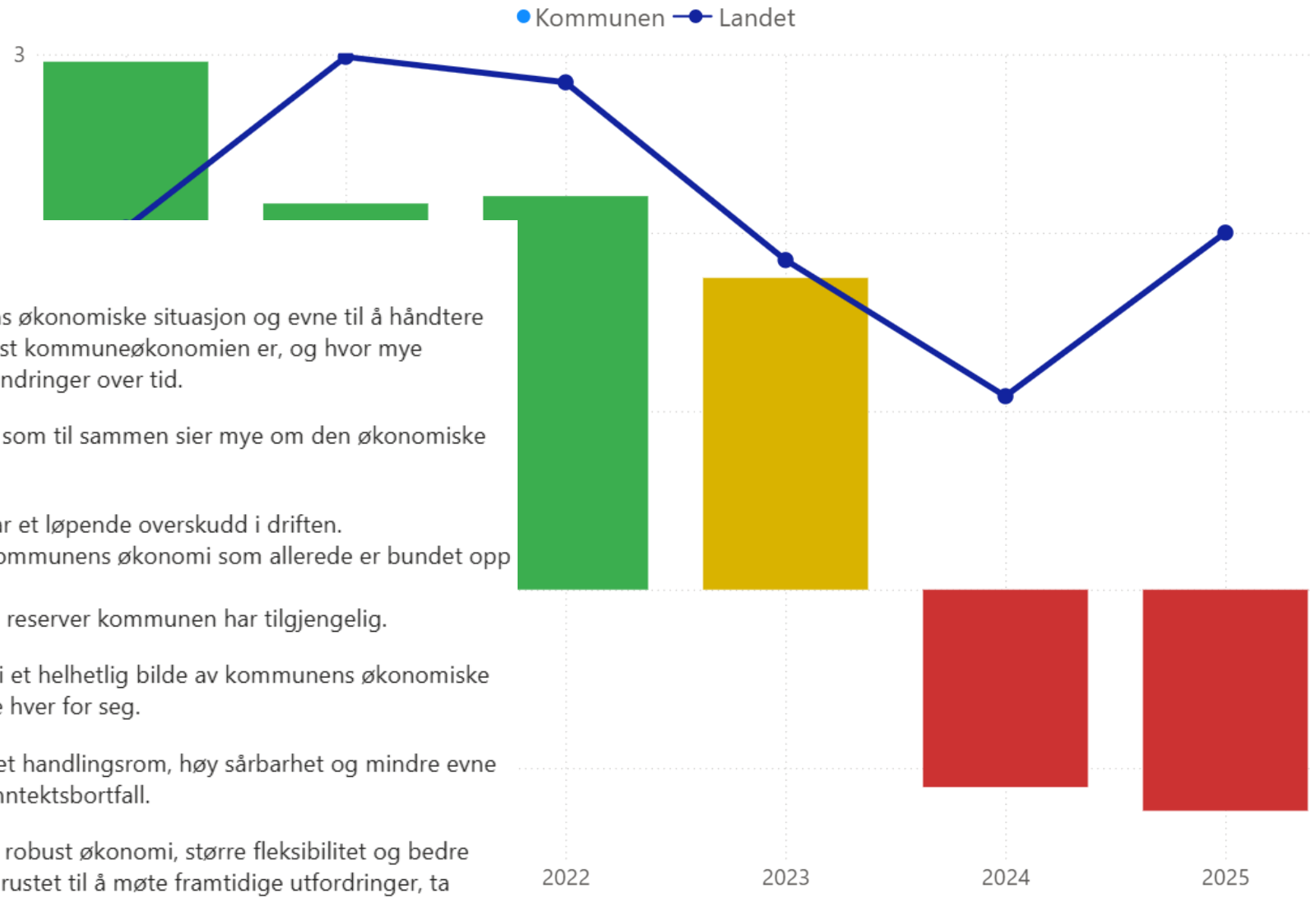
- Driftsnivået tilpasses realistiske inntektsprognoser over tid
- Bruk av disposisjonsfond skjer med plan for balanse i økonomiplanperioden
- Investeringsnivået tilpasses bæreevne og egenkapitalandel
- Gjeldsutviklingen vurderes i forhold til inntektsvekst og rentebelastning
- Vedlikehold og fornying av kommunens eiendeler prioriteres for å unngå forfall og fremtidige merkostnader
- Premieavvik

Sortland kommune

Sortland kommune

Utvikling av handlingsrom indeks

Indeks basert på driftsresultat, lånegjeld og disposisjonsfond.

Om handlingsromindeksen

Indeksen gir et samlet bilde av kommunens økonomiske situasjon og evne til å håndtere uforutsette hendelser. Den viser hvor robust kommuneøkonomien er, og hvor mye fleksibilitet kommunen har til å håndtere endringer over tid.

Indeksen bygger på tre sentrale nøkkeltall som til sammen sier mye om den økonomiske bærekraften:

- **Driftsresultat** – viser om kommunen har et løpende overskudd i driften.
- **Lånegjeld** – sier noe om hvor mye av kommunens økonomi som allerede er bundet opp i tidligere investeringer.
- **Disposisjonsfond** – viser hvor store frie reserver kommunen har tilgjengelig.

De tre elementene vurderes samlet for å gi et helhetlig bilde av kommunens økonomiske handlefrihet, snarere enn å se indikatorene hver for seg.

Et **lavt nivå** på indeksen tyder på begrenset handlingsrom, høy sårbarhet og mindre evne til å håndtere uforutsette kostnader eller inntektsbortfall.

Et **høyt nivå** på indeksen indikerer en mer robust økonomi, større fleksibilitet og bedre balanse – noe som gjør kommunen bedre rustet til å møte framtidige utfordringer, ta investeringsbeslutninger og opprettholde stabile tjenester.

Sortland kommune

Regionale samarbeid

Vesterålsrådet
Deltagere: Andøy, Bø, Hadsel, Sortland og Øksnes
Organisert som: Interkommunalt politisk råd
Årlig kostnad for kommunene: 4 559 026,-
Antall stillinger: 2 (+ finansierer regionale prosjektstillinger)

Friluftsrådet
Deltagere: Andøy, Bø, Hadsel, Sortland, Øksnes og Lødingen
Organisert som: Kommunalt oppgavefellesskap
Årlig kostnad for kommunene: 1 000 850,-
Antall stillinger: 2

Kultursamarbeidet
Deltagere: Andøy, Bø, Hadsel, Sortland og Øksnes (Lødingen er med i MUSAM)
Organisert som: Kommunalt oppgavefellesskap
Årlig kostnad for kommunene: Kultursamarbeidet 2 239 032,- / Musam 368 023,-
Antall stillinger: 2

Studiesenter RKK Vesterålen
Deltagere: Andøy, Bø, Hadsel, Sortland, Øksnes og Lødingen
Organisert som: Kommunalt oppgavefellesskap
Årlig kostnad for kommunene: 1 760 385,-
Antall stillinger: 4

PPD
Deltagere: Andøy, Bø, Hadsel, Sortland, Øksnes og Lødingen
Organisert som: Kommunalt oppgavefellesskap
Årlig kostnad for kommunene: 12 001 593,-
Antall stillinger: 16 (10,75 fagstillinger, daglig leder og merkantil stilling + prosjektstilling)

Vesterålen barnevern
Deltagere; Andøy, Bø, Hadsel, Sortland, Øksnes og Lødingen
Organisert som: Vertskommunesamarbeid (Sortland)
Årlig kostnad for kommunene:
Antall stillinger:

Interkommunal legevakt
Deltagere: Andøy, Bø, Hadsel, Sortland og Øksnes
Organisert som: Vertskommunesamarbeid (Hadsel)
Årlig kostnad for kommunene:
Antall stillinger:

Skogbruk i Lofoten og Vesterålen
Deltagere: Andøy, Bø, Flakstad, Hadsel, Lødingen, Moskenes, Vestvågøy, Vågan og Øksnes
Organisert som: Vertskommunesamarbeid (Sortland)
Årlig kostnad for kommunene:

Sortland kommune

Regionale samarbeid

Veterinærtjenesten
Deltagere: Bø, Hadsel, Øksnes, Lødingen og deler av Kvæfjord

Miljørettet helsevern i Vesterålen
Deltagere: Andøy, Bø, Hadsel, Lødingen, Sortland og Øksnes.
Organisert som: Vertskommunesamarbeid (Sortland)

Krisesenter Vesterålen
Deltagere: Andøy, Bø, Hadsel, Sortland, Øksnes og Lødingen
Organisert som: Vertskommunesamarbeid (Sortland)

K-Sekretariatet IKS
Deltagere: Alle kommunene i Vesterålen i tillegg til 30 andre kommuner og to fylkeskommu
Organisert som: IKS

Reno-Vest IKS
Deltagere: Andøy, Bø, Hadsel, Sortland, Økses og Lødingen.
Organisert som: IKS

Regionale fagnettverk
- Oppvekstforum
- Helse- og omsorgsforum
- Personalsjefforum
- Tek-Net
- Plan og klimanettverk
- IKT nettverk
- Flyktningenettverket
- Kreftsykepleiernettverket
- Voksenopplæringsnettverket
- Helsesykepleiernettverket
- Regionalt nettverk kriseteam
- Kommunelegenettverk
- Nettverk psykisk helse og rus
- Tjenestekontornettverk
- Skoleledernettverket
- Regionalt nettverk for barnehager
- Barnehagestyrernettverk
- Nettverk SFO-ledere
- Barnehagemyndighetsnettverk
- Rådgivernettverk (VGS)

Interkommunale planer og strategier
- Interkommunal plan mot vold i nære relasjoner
- Interkommunal kystsoneplan
- Strategisk plan for Lofoten og Vesterålen 2024-2027 (skogbruk)
- Landbruksstrategi Vesterålen 2023-2031

Sortland kommune

4 946 000

4 913 000

År	§ 14-11
2025	Merforbruket oppstår
2026	Første år det skal dekkes inn
2027	Absolutt hovedfrist etter toårsregelen
2029	Mulig frist dersom kommunestyret har vedtatt særskilt inndekning over fire år
Etter 2029	Krever godkjenning fra departementet